

MAGYAR LAJ

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

BUDAPEST

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

IX. évfolyam, 252 (2536) szám.

Szombat

Nagyvárad, 1940 november 23

Papen német nagykövet Szófián át repülőgépen visszatért Ankarába

A nagykövet fontos tanácskozást folytatott a bolgár államférfiakkal

Törökországban Papen érkezésétől várják a helyzet tisztázását

Szófiából jelentik (Bud. Tud.): Papen ankarai német nagykövet csütörtökön repülőgépen Szófiába érkezett. A repülőtéren Richthofen német követ fogadta, aki este vacsorát adott a követ tiszteletére. Ezen résztvevett Filov bolgár miniszterelnök és Popov külügyminiszter is. Vacsora után a német diplomaták és a bolgár kormányférfiak beható tanácskozást folytattak.

Politikai körökben rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak ennek a tanácskozásnak, már arra a misszióra való tekintettel is, amit Papen Ankarában végez.

A *Politika* című jugoszláv lap értesülése szerint a bolgár miniszterelnök és külügyminiszter hétfőn a német fővárosba utaznak, ahol

Bulgáriának a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozásáról szóló jegyzőkönyvet ír-
nak alá.

Szófiából jelentik (Német Távirati Iroda): Papen istanbuli német nagykövet a bolgár fővárosban eltöltött rövid látogatása után hétfőn délelőtt külön repülőgépen állomáshelyére utazott. (MTI.)

Csomagol a szófiai angol nagykövetség.

Bukarestből jelentik: (Nemzetközi Sajtótudósító). A *Curentul* szófiai értesülése szerint az ottani angol követségen megkezdtek a titkos iratok összecsomagolását és az amerikai követség épületébe való átszállítását.

Ribbentrop német külügyminiszter megbeszélésen fogadta Antonescu román államfőt és Sturdza külügyminisztert

A Führer Pop Valért fogadta

Berlinből jelentik (Német Távirati Iroda): Pénteken délelőtt 10 óra 15 perckor Antonescu román államvezető és Sturdza külügyminiszter kíséretükkel a birodalmi kormány meghívására megérkeztek Berlinbe. Fogadásukra megjelent az állam, a párt és a véderő főbb képviselői, köztük Keitel vezértábornagy. (MTI.)

Berlinből jelentik (Német Távirati Iroda): Ribbentrop birodalmi külügyminiszter pénteken délelőtt megbeszélésen fogadta Antonescu tábornok, román államvezetőt és a kíséretében lévő Sturdza román külügyminisztert.

Berlinből jelentik (Német Távirati Iroda): A Führer pénteken fogadta Crețianu, Románia új berlini követét, aki megbízólevelét adta át a Führernek. Ezután Hitler a román követ jelenlétében fogadta a külön megbízással Berlinben tartózkodó Pop Valér követet. (MTI.)

Tuka, szlovák miniszterelnök holnap utazik Berlinbe.

Pozsonyból jelentik (Német Távirati Iroda): A hivatalos szlovák sajtóiroda közli:

A német birodalmi kormány hivatalos látogatásra meghívta Berlinbe dr. Tuka kormányelnököt és külügyminisztert. Dr. Tuka kormányelnök és külügyminiszter kíséretével szombaton, november 18-án délután indul Berlinbe. (MTI.)

A *PEST* írja: Zürichi jelentés szerint kétségtelen, hogy Antonescu Berlinben aláírja Románia csatlakozását a háromhatalmi egyezményhez. Ezután következik Szlovákia csatla-

kozása és nemzetközi diplomáciai korokban azt hiszik, hogy a következő fel Spanyolország lesz.

Villámeredmények követik a tengely diplomáciai villámtámadásait.

Berlinből jelentik (Stefani.) Magyarországnak a hámmasszövetséghez való csatlakozását az esti lapok is magyarazzák, utalással arra, hogy a tengely diplomáciai villámtámadásait most villámeredmények követik annak a szellemnek sikereképpen, amely magát a szerződést áthatja. Anglia ekképp mindjobban elszigetelődik és elveszti európai barátságait, befolyását az európai kérdésekben és gyakorlatilag véve, kiesik a kialakuló új európai rendből.

Törökországot aggasztják a görög-olasz háború fejleményei. — Érdeklődéssel kísérik Jugoszlávia állásfoglalását.

Az *Uj Nemzedék* írja: Zürichbe érkezett jelentés szerint török politikai tényezők fokozódó aggodalommal tekintenek az olasz-görög háború fejleményei elé. Ankarában nagy figyelemmel kísérik Jugoszlávia magatartását. Általános az a vélemény, hogy Romániának és Bulgáriának a berlini szerződéshez várható csatlakozása után Jugoszlávia Délkelet-Európában egyedül álló helyzetbe jut. Mivel Ankarában számolnak Bulgária görögellenes fellépésével, különös jelentőséget tulajdonítanak Jugoszlávia politikájának.

A mára virradó éjjel egész Törökországot elsötétítették. Ez volt az első eset a légvédelmi intézkedésnek ilyen nagyarányú kipróbálására.

Test és lélek

Írta: Schmidt László

Önmagunkon, legközelebbi környezetünkön is éppen úgy, mint minden élőlényen, nap-nap után tapasztaljuk, hogy ez a két valóság létezik és számolni kell vele. Az élők társadalmában ugyan annyira összefonódik, hogy csak gyakorlott szem és szellem tudja különválasztani, de valahányszor a tettek végső rugóit kutatjuk, mindig pontosan elhatárolhatjuk, hogy az eredményből mi a testé és mi a léleké.

Azért képesek gyenge fizikumú, felszeg testű emberek néha csodálatos tettekre, mert ez az éltetőelem — a lélek — az, ami a földön a legerősebb hatalom. Ez tette azt, hogy évszázadok üldözése sem tudta a fiatal kereszténységet elpusztítani. Nagy volt lélekből; jótulajdonosságait nagyra fejlesztette s emiatt az anyagi világ, vagy annak bérencei csak testüknek árthattak, de a lelket legyőzni nem tudták. Így végül is az üldözöttek győztek.

De ami az egyénre talál, az a társadalomban is pontosan úgy van, hiszen a társadalom nem egyéb, mint sok-sok testből és lélekből álló, apró egyén csoportosulása. Így tehát a társadalomnak is van lelke; vagy, hogy jobban meghatározott csoportról beszéljék: *a nemzetnek is lelke van!* Sőt azt is el merem mondani, hogy néha ez a közösségi lélek érzékenyebb, jobban reagál a nemzet, vagy társadalom testi betegségére, mint az egyéni lélek, éppen azért, mert sok fajta vérmérsékletű, hajlamú egyénből tevődik össze s így egészséges irányítása nem annyira pontos, mint egy testnek a vezetése.

Ha most, ezeknek előrebocsátása után, az egyéntől elvonatkoztatva a nemzet-test és nemzet-lelek egymáshoz való viszonyát boncolgatjuk, olyan alapvető törvényeket fogunk fel-fedezni e két valóság viszonyában, amelyeket a nemzet jövőjének építgetése közben szemelőtt kell mindenképpen tartani. Figyelmen kívül hagyva pedig, olyan veszedelemnek tesszük ki a nemzet hatalmas épületét, hogy az első komolyabb társadalmi földrengés füstölgő romhalmazzá változtathatja az egészet.

A „nemzet-test” akkor egészséges, életerős, ha tagjai rendezett, emberhez méltó földi életet élnek, vagyis más szóval — ha a nemzet-test tagjai boldogok. Ez a boldogság pedig nagyon relatív, viszonylagos fogalom s amióta az ember gondolkodik s gondolatait egymással írásban is közölni tudja, azóta a test és a lélek, másképpen az anyag és a szellem, egymással örökös harcban, ellentétben áll. Maguk az emberek képviselik az anyagot és szellemet, de éppen ezért az emberek két nagy csoportban állanak egymással szemben. Vannak, akik a boldogságot csak anyagi sikon tartják elérhetőnek és vagyunk, akik az anyagot csak eszköznek, előfeltételnek, múlandó szükségességgnek tekintjük, melyre a szellem felépítheti az igazi boldog életet.

Ha a filozófiai boncolgatás után a való életbe nézünk bele s azt figyeljük meg, hogy miként nyilvánult meg ez a két irányzat az emberiség életében, ismét és mindig a gazdasági, anyagi szabadelvűség világot alakító rendszeréhez jutunk el. Azért mondom, hogy „világot alakító”, mert nemcsak egész Európa, hanem tényleg az egész világ életét az anyagiaknak istentítése jellemezte a letűnőben lévő hosszú évtizedeken keresztül. A mostani világháború pe-

Csermely Gyula orosz tárgyú
izgalmas témájú regénye filmen

TOPRINI NÁSZ

Ma a BELVÁROSIBAN.

Tolnay Klári, Jávornai Pál és Kiss Ferenc.

dig tulajdonképpen nem egyéb, mint a szellemi irányzat lovagjainak küzdelme azok ellen, akik még mindig csak anyagiakra akarják felépíteni az emberiséget, de saját nemzetük jövőjét is. És nem tagadhatjuk, hogy azok a lovagok, akik a piszkos papírpénz, a sápadt aranyból sokkal többre becsülik az emberi termelő munkát és a szellem felsőbbségét hirdetik, mint a nemzetek naggyá alakító erejét, alaposan mozgatók igazságuk kemény és következetes dárdáival a letűnő világ gyászvitézeteit. Nem mintha a szellem élni és alkotni tudna az anyag, a test nélkül, hanem hirdette azt, hogy az anyag csak szükséges eszköz, aminek összeharásolása még nem teszi naggyá és boldoggá a nemzeteket, hanem amiből a nemzet lelke — a szellem — felépítheti a boldog emberi életet és jövőt.

A földi boldogságnak, tehát a nemzet-test jólétének és egészségének fejlődésének alapja az, hogy megvan-e a kellő viszony a test és lélek, az anyag és szellem között? A boldogságnak elengedhetetlen feltétele az egészséges, kiegyensúlyozott, megnyugodott lélek, amely egyedül tud az anyagiasság fölé emelkedni, attól magát függetleníteni, szociális igazságban rendezett földi életet teremteni.

A világ s épen így a nemzet jobb elrendezését alapjában hibázná el az, aki nem akarja észrevenni, hogy a társadalomnak, tehát a nemzetnek is *lelke van* s a beteg lélek gyökere sok-sok bajnak. Ha pedig megromlott az egyén lelke, minél több ilyen beteg lélek kerül vezetőhelyre, annál biztosabban rohan egy nemzet a pusztulás felé.

Például a történelem állított. Franciaország elrettentő pusztulásának és megalázásának talán legelső sorban az volt az oka, hogy középeurópai szemmel még el sem képzelhető gazdagsága a harásolás vágyát olyan nagyra növelte minden francia emberben, hogy aranyhegyek mögött nem látták meg az új Európa hajnalhasadását. Nem látták meg, hogy az arany nem minden; a föld és birtok semmit sem ér, ha nincs termelő és vezető *szellem*, mely azt a boldogság pillérévé tudja kovácsolni. Egy szellemében megromlott, erkölcsi lecsúszott és gazdagságában elbizakodott népek jövője nincs, mert helyükbe lépnek az új, életerős, szellemi életükben megújított nemzetek, ahol a közösségért, tehát a nemzetért végzett legkisebb munka is több a legegyszerűbb ember szemében, mint a világ minden összehalmozott, de a nép javát nem szolgáló *anyaga*, mely épen azért mert anyag, magában hordozza a pusztulást, ha nem élteti a lélek, a szellem.

Naponta könyörtelenül kemény leckében tanítgatják a vén Albiont is, hogy a félvilágot hiába kuporgatta össze s céljaiért hiába áldoz fel népeket és országokat, ha nem tanulja meg azt az egyszerű, de örökérvényű igazságot, hogy minden pénznél többet ér az, ha a világon mindenkinél lesz betevő falatja, ruhája, lakása — akkor pusztulása beteljesedik. Mert aki nem tanulja meg, hogy a lélek több, mint a pénz, annak pusztulnia kell!

Ez a lélek és test közötti ádáz küzdelem, mely a népek életében már katasztrófálissá kezd válni, ha nem is ilyen könyörtelen módon és nyíltan, de itt folyik körülöttünk minden nem-

zet, sőt minden egyén életében. Mert a ma élő nemzedék lelkébe belenevelték azt a bűnt, hogy fusson a földi, az anyagi, a pénz után, mert boldogságát, boldogulását csak így találhatja meg. Amióta olyan nagyra becsülik a pénzt, azóta értékeljük olyan kevésre az emberi méltóságot és jogokat.

És most őszinte szívvel, az örömmámor lecsendesedése után, a kemény és nemzetünk jövőjéért végzendő munka elején, végezzünk lelkiismeret vizsgálatot. Ott a lelkünk csendes magányában, ahol őszinték merünk lenni önmagunkkal szemben, tegyük fel a kérdést: vajjon a letűnőben lévő világ anyagi szelleme nem itatta-e át a pusztulás csiráit magában hordozó, hazug, anyagi szellemével a mi lelkünket is? Nem kell-e szégyenkezve lehajtani a fejünket, amikor Teleki Pál minapi beszédében arra figyelmeztet, hogy az áldozatoknak és áldozathozatalnak még nincs vége s a közeljövőben még nagyobb áldozatokat kívánhat tőlünk a Haza s mi nem ezt, hanem puha jólétet, esendőt és limonádés boldogságot vártunk sorsunk változásaképpen.

Mert ha ezt vártuk, akkor a pusztulás útján menthetetlenül a romlásba rohanó anyagi világ csatlósai voltunk. Mi szegény nemzet vagyunk, mert évszázadok hosszú során igen sokan kiraboltak pénzben, vérben és áldozatban. Egyet azonban nem tudtak elrabolni tőlünk: emberi méltóságunkat. Ennek büszke tudatában

vallanunk kell, hogy a szabadság, a jog, a nemzet jövőjéért végzett munka, tehát a megújult emberi szellem, mindennél nagyobb kincs s gazdag az, aki megelégszik a magáival. Legyen az napszámos kenyér vagy királyi asztalon roskadozó csemege, nem az tesz boldoggá, amit birtokolunk, hanem amik vagyunk tartalomban, értékben.

A test lélek nélkül: hulla. Az anyag lélek nélkül por és hamu. Amelyik nemzet-testet csak az anyagiakra építenek fel, s nem töltik meg lélekkel, annak szünetése mellett már ott áll a halál. Ma, amikor a pusztán anyagiakra felépített és épen ezért nagy áldozatokra képtelen nemzet-testek szemünk láttára alkotóelemeikre bomlanak, legyen szigorú figyeimeztetés ez számunkra. Tanuljunk meg az intő példából, hogy nemzetünk boldog jövőjét csak akkor szolgáljuk, ha nemzetünk megnagyobbodott testét türelmes, áldozatokat szívesen vállaló, a köztér önérdékeiről lemondó, egyszóval közösségi életető szellemmel, vagyis *erdélyi lélekkel* töltjük meg!

Akkor a nemzet teste és lelki csodálatos összhangban él s új életet, boldogabb jövőt fog kicsikarni a háború, sőt világnézeti háború által felszántott vén Földön. A mostani lemondás és igénytelenség pedig a lerombolt anyagi világ törmelékeit lélekkel tölti meg, életet varázsol a romok fölé s ez a hírnöke a boldogabb emberi életnek.

Kanada harmadik hadikölcsönt bocsát ki

Amerika nem engedi át Angliának a bombairányzó-készüléket

Ottavából jelentik (Reuter): A kanadai pénzügyminiszter az alsóházban mondott beszédében kijelentette, hogy a jövő nyáron kibocsátják a harmadik hadikölcsönt, Kanada háborús költségei valószínűleg egy milliárd dollárral meghaladják Kanada nemzeti jövedelmének egyötödét. (MTI.)

Washingtonból jelentik (Német Távirati Iroda): Roosevelt elnök csütörtökön titkára útján ismét megerősítette, hogy az északamerikai bombairányzó készüléket nem engedik át Angliának. Az Egyesült Államokban használt Norden-féle irányzó-készüléket továbbra is titokban tartják. (MTI.)

Anglia új Európa-tervét állít szembe a tengelyhatalmak újjárendezési tervével

Newyork. (Stefani) A Newyork Times londoni jelentése szerint az angolok a tengelyhatalmak által végrehajtott európai újjárendezéssel egy másik Európa-tervet szándékoznak szembeállítani. Ennek az angol tervnek tartalmát azonban egyelőre csak találgatni lehet. Anglia valószínűleg ezt a munkát az összes Angliába menekült ellenkormányok értekezletével kezdi meg és ezert vitatják meg a háború megnyeréséhez szükséges módszereket. Az érte-

kezet valószínűleg abból indul ki — egészen természetesen biztosítékot nyújtva, — hogy az általános európai állandóság helyreállításában együttműködik valamennyi Angliával szövetséges állam. Valószínű, hogy az új terv bejelentésekor a hangsúlyt inkább a hadviselésre, mint a jövőre helyezik. Anglia azonban kénytelen valamilyen választ adni a tengely európai újjárendezésére. (MTI.)

György király a parlamentben bejelentette, hogy Anglia céljai eléréséig harcol

London. Reuter. VI. György király csütörtökön trónbeszéddel nyitotta meg a parlament új ülészeit. Az uralkodó hangsúlyozta Nagybritannia elhatározását, hogy folytatja a harcot mindaddig, amíg nem biztosítja szabadságát. A trónbeszéd meleg szavakkal emlékezik meg a hadserégről, a polgári védelemről, a birodalom népeinek kitartásáról és a kereskedelmi és halászhajó személyzetéről. Szólt az utáni a brit kormány és az Egyesült Államok közötti jóviszonyról, valamint a hadianyagszállítások emelkedéséről. Megemlítette, hogy

Franciaország kénytelen volt fegyverszünetet kérni, majd kijelentette, hogy a brit birodalom Görögországnak minden lehető segítséget megad. Rámutat az Egyiptommal és Törökországgal kötött szerződések értékére és megemlékezett az is, hogy az Egyesült Államok ötven rombolót engedtek át a brit tengerészletnek. Végül az angol király reményét fejezte ki, hogy az Atlanti óceán partjain átengedett néhány terület alkalmas lesz a közös érdekek védelmére. Anglia — úgy mond — céljai eléréséig kíván harcolni. (MTI.)

Új vendéglőmet

disznótoros vacsorával szombaton este megnyitom a volt Malaj Dénes helyiségében

Izletes hideg-meleg ételek.
Kitűnő borok. **Nánássy József**
tulajdonos

Japán még egy utolsó lehetőséget nyújt Csangkaiseknek a megbékélésre

Tokióból jelenti a Politika: A japán kormánytanács legutóbbi ülésén elhatározták, hogy a csungkingi kormánynak még egy utolsó lehetőséget adnak arra, hogy álláspontját revízió alá vegye. A japán külügyminiszter közölte az amerikai nagykövettel, hogy szeretne Csangkaisekkel személyes összeköttetésbe lépni és közvetlenül neki szeretné megtenni a japán ajánlatokat. Együttal megkérte az Egyesült Államok nagykövét, tegyen lépéseket Washingtonban, hogy ne avatkozzanak bele a tárgyalásokba.

Tizenegy pénzügyi kerületre osztották a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészeket

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny mai száma közli a kormány rendeletét, mely a magyar pénzügyi jog szabályait, a Magyar Szentkoronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekre is kiterjeszti, megállapítva a kerületek pénzügyi közigazgatási szervezetét. A rendelet a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészeket 11 pénzügyi kerületre osztja. Pénzügyigazgatóságok lesznek Besztercén, Csikszereván, Désen, Kolozsvárott, Marosvásárhelyen, Nagyváradon, Sepsiszentgyörgyön, Szatmárnémetin, Székelyudvarhelyen és Zilahon. A rendelet meghatározza a pénzügyigazgatóságok területi beosztását is.

A nagyváradi Országzászló avató-ünnep

Nagyváradon az 1940. december 8-án tartandó Országzászló avató ünnep műsorát az alábbiakban állapította meg az Országzászlóbizottság:

1. Híszkegy. Éneklí az Egyesített Vegyeskar Soós András kerületi karnagy vezetésével.
2. Bélyeky László alkalmi verse. Szavalja: Kamarás Gyula, a Szigligeti Színház tagja.
3. Ünnepi beszéd. Elmondja: Lukács Ödön, ny. miniszteri osztályfőnök.
4. A bihariak és nagyváradiak nevében átadják az Országzászlót.
5. A Krolupper-gyár munkásai átadják az Országzászlót.
6. A Turul Szövetség Szent István Bajtársi Egyesülete átadja az Országzászlót.
7. Egyik helyőrségi ezred zenekara előadja a Bihari indulót és az Erdélyi indulót.
8. Beiktató beszéd. Elmondja az Ereklés Országzászló Nagybizottság kiküldöttje: dukai és szentgyörgyvölgyi dr. Széll Sándor, tb. főszolgabíró.
9. Himnusz. Játsza a honvédszenekar és a közönség éneklí s ennek hangjai mellett az Országzászlót felvonják az őrfá csúcsára, majd vissza, félárbocon.
10. Szolgálatba lép az első őrség. Az őrséget adja a nagyváradi Frontharcosok Szövetsége.
11. A talapzatot az őrfal és az Országzászlókat a város nevében átveszi a polgármester.
12. Talapzat megkoszorúzása, hatóságok, egyházak és társadalmi egyesületek részéről párszavas beszéd kíséretében.
13. Szózat. Éneklí az Egyesített Férfikar András. Ede országos karnagy vezetésével.
14. Diszfelvonulás a félárbocon lengő Országzászló előtt.

Az ünnepség kezdete délelőtt 11 óra. Előzőleg a felekezeti templomaiban 9 vagy 10 órai kezdettel Istentiszteletet. Délben 2 órakor 200 terítékes közebed a Katolikus Körben.

Nagyvárad, 1940. november 20.

Vitéz RAJNAY KÁROLY
tábornok, mint bizottsági elnök

„Ne várjunk csodákat, de bizzunk önmagunkban...”

Teleki Pál miniszterelnök beszéde a MEP vacsoráján

Budapestről jelenti (MTI): A MEP csütörtökön klubnapot tartott, amelyet pártvacsora követett. A pártvacsorán Spett Ernő üdvözölte Teleki Pál gróf miniszterelnököt bécsi útja alkalmából. A miniszterelnök válaszában többek között ezeket mondta:

— Eredményeket értünk el, de ezek az eredmények egyúttal inkább és elsősorban európai eredmények. Az a terület, amelyet Európának nevezünk, mindenkor egységes életet élt, mert senki a világon nem független tökéletesen, nem független minden tetteiben, hanem függ attól, hogy mivel tartozik másoknak, barátainak. A mai időkön átvergődni és azokon nemzeteket, — akár kicsinyeket, akár nagyokat — átvezetni óriási felelősség és feladat. Nem önzés, amikor azt kérem, hogy ehhez a nagy feladathoz minél több időkiméretet kapjunk. Ma mindazoknak, akik országokat vezetnek, az a kötelességük, hogy biztosítsák Európa stabilitását. Csak azoknak az országoknak van létjogosultságuk, amelyek európai célokat akarnak szolgálni, fel tudnak emelkedni arra a színvonalra, ahol európai célokat is szolgálnak. Mi ezer éve, legalább is már az Árpádok óta, szolgáljuk az európai célokat és ha más nemzetek Európában tudnak ide emelkedni, miért legyünk mi azok, akik ezt a készséget tova dobjuk. Nem minden nemzet alkal-

mas arra, hogy ebben a munkában résztvegyen, mert nem mindannyik van ebben a lelkiállapotban, de ahhoz, hogy résztvegyen, nem kell okvetlenül számszerűleg nagy nemzetnek lennie; a megbecsülés meglehet közöttük számarányra való tekintet nélkül, összefoghatnak Európa újjáépítésére.

— Azt hiszem, mindannyian teljes bizalommal lehetünk a jövő iránt, azzal a bizalommal, amivel józan, komoly ember lehet. Aki egyenes úton jár, azt tisztelni fogják mindenkor, barátai is, ellenségei is. Menjünk tehát azon az úton, amelyen eddig jártunk. Bizzunk önmagunkban, bizzunk abban az erőben, amelyet a nemzet kifejt. Ne várjunk csodákat, de bizzunk magunkban úgy, hogy ezt szemünk csillogásából mindenki láthassa, mert akkor hinni fognak ezeknek a szemeknek.

A miniszterelnök beszédét nagy tetszéssel fogadták.

Minisztertanácsot tartott a kormány

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány tagjai gróf Teleki Pál miniszterelnök elnöklésével csütörtökön este minisztertanácsot tartottak, amelyen folyó kormányzati ügyeket tárgyaltak.

Jugoszláviában élénk érdeklődéssel kísérik Magyarország csatlakozását a hármasegyezményhez

Belgrádból jelenti (MTI): A jugoszláv lapok feltűnő beállítással foglalkoznak Magyarország belépésével a hármasszövetségbe. A Vreme ezzel kapcsolatban a következőket írja: Ma egyetlen európai állam sem hivatkozhatik arra, hogy nem kap semmiféle utasítást az európai élet újjáépítésében neki szánt szerepről. Hasonlóképpen egyik állam sem hivatkoz-

ben így semmi változtatás nem történt. Tehát Magyarország kötelezi magát arra, hogy katonai, politikai és gazdasági eszközökkel támogatja a három másik hatalmat, ha azokat vagy azok egyikét támadás éri, mintahogyan ez a három szövetséges is kötelezi magát arra, hogy Magyarország megtámadtatása esetén segítségére siet.

2. Magyarország elsőnek csatlakozott a berlini egyezményhez, ami természetes következménye annak a bensőséges baráti viszonynak, amely Magyarország és a három nagyhatalom között már régen fennáll.

3. Magyarország csatlakozása első megnyilvánulása a berlini egyezmény nagy vonzóerejének.

A berlini Német-Magyar Társaság üdvözlöte.

Budapestről jelenti (MTI): Magyarországnak a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozása alkalmából a berlini Német-Magyar Társaság elnöke táviratot küldött Tasnádi-Nagy Andrásnak, a budapesti Magyar-Német Társaság elnökének. Tasnádi-Nagy András az üdvözlésre táviratban válaszolt.

A japán sajtó állásfoglalása.

Tokióból jelenti (Német Távirati Iroda): A japán sajtó feltűnő helyen és nagy terjedelmű cikkeiben foglalkozik Magyarország csatlakozásával a tengelyhatalmakhoz. A lapok nagy címmel adóznak Horthy Miklós kormányzó, Teleki Pál gróf miniszterelnök és Csáky István gróf külügyminiszter államférfiúi bölcseségének. (MTI.)

Frenczel Sándor üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Épület üvegezés
Képkerekezés

Nagyvárad, Szt.-János utca 44
Telefon: 19-13

hatik arra, hogy eddigi semlegességét kívánja megőrizni. Ezáltal ugyanis nem csupán egyes államok érdekéről van szó. Az első helyre az európai földrész kérdése lépett. Csupán ezután jönnek az egyes nemzetek különleges érdekei. Semmi akadályja sincs azonban annak, hogy minden európai nép belépjen az európai közösségbe.

A Jutro szerint Magyarországnak a hármasszövetséghez való csatlakozása senkit sem lepett meg, mert Magyarország már évek óta hangsúlyozta a tengelyhatalmakkal való szolidaritását.

A három hatalom segítségére siet Magyarországnak megtámadása esetén.

Rómából jelenti (MTI): Magyarországnak a berlini egyezményhez történt csatlakozásával kapcsolatban mértékadó olasz körökben a következő szempontokra mutatnak rá:

1. Magyarország fenntartás nélkül csatlakozott a berlini szerződéshez, melynek szövegé-

Anglia területi ajánlatot tett a Szovjetnek

Moszkva még nem válaszolt a javaslatokra

A *Vreme* londoni jelentése szerint *Halifax* külügyminiszter felsőházi beszédében a szovjet kapcsolatokról szólva ezeket mondotta:

— Mi bizonyos javaslatokat tettünk Moszkvának kereskedelmi szerződés kötésére. E javaslatokat a szovjet kormány még mindig tanulmányozza. Meg vagyok győződve, hogy a javaslatokat a Kreml elfogadja. *Javaslatot tettünk ezenkívül egy kompromisszumos megoldásra is, amelynek alapján a Szovjet bizonyos területeket annektálna.* Általános jellegű javaslatokat is tettünk. Ezek arra irányulnak, hogy a bizalmat a két kormány között növeljük és megjavítsuk a politikai kapcsolatokat. Miután Moszkvából semmiféle válasz nem érkezett, az ügyről többet nem mondhatok.

„Senki sem számíthat angol győzelemre...”

Rómából jelentik (MTI): A *Messaggero* fő kivonatokat közöl a washingtoni sajtóból. A *New York Herald Tribune* szerint Anglia helyzete, ha nem is válságos, de súlyos és — *senki sem számíthat angol győzelemre, ha csak valamilyen nagy segítséget nem kap olyan államok részéről,*

amelyek még nem vettek részt a háborúban.

Általában az a vélemény, hogy az angol nép nem állna ellen a borzasztó hatású német bombázásoknak, ha nem hinné, hogy Amerika támogatása még nagyobb méreteket ölt.

A *New York Times* jelentése szerint Angliának ebben a pillanatban súlyos problémája az óvóhelyek kérdése. Sok angol ember inkább kiteszi magát a bombázás veszélyeinek, sem hogy az óvóhelyekre menjen és ott ragályos betegséget kapjon. A lap jelentése szerint Coventry 60.000 háza közül 25.000 elpusztult.

Madridban tüntettek az amerikai követség előtt.

Madridból jelentik: A *Politika* jelentése szerint tegnap délután mintegy ezer főnyi diákcsoport egyenruhában tüntetést rendezett Madrid utcáin. Táblákat vittek ezzel a felirattal: „Éljen a független Délamerikán!” Az amerikai követség előtt parázs tüntetés volt, mert az Egyesült Államok hajóhada állítólag előzetes megállapodás nélkül szállta meg az uruguayi támaszpontokat.

Posvány és fertő!...

Súlyos jelzők, megmondásra készítő jelzők, főként akkor, ha megtudjuk, hogy a mi messzeföldön híres Nagyváradunkat illették velük. Egyenes, bátor és senkinek le nem kötelezett egyszerű kötelességteljesítő katonai szájából hangzott el ez a rövid, de minden álszenteskedéstől mentes megállapítás, annak a katonának a szájából, akinek néhány hét alatt alkalmá volt ennek a városnak életébe alaposan betekinteni... Alkalmuk volt derék honvédeknek megismerni ezt a várost s alkalmuk volt megállapítani, hogy ahova csak nyúltak, mindennél ennek a megfertőzött városnak szennye és mocskja ragadt kezükhöz...

A katonai közigazgatásnak nem múlt egyetlen napja sem anélkül, hogy egy-egy ilyen jelzőt ne hallottunk volna katonáink szájából s most, amikor indulásra készen állanak az annakidején könnyező örömmel fogadott gépkocsik, most az utolsó napokban sem igyekezett ez a város azon, hogy honvédeknek az itt szerzett tapasztalatait, ha már megmáson nem tudja: legalább valamennyire eryhítse...

Röviden foglalkoztunk csak lapunk tegnapi számában azzal a segélyakcióval, amelynek során 149 nagyváradai kisiparos részesült egyenként 100—100 pengős gyorssegélyben. A város katonai parancsnoka 14.900 pengőt kerített, hogy segíteni tudjon a kizsákmányolt, lerongyolódott, éhező kisiparosokon. Nemes volt a szándék, nemes volt az eszme, azonban a segélyezés gyakorlati kivitele — hangsúlyozzuk, hogy nem a honvédség, hanem az iparosvezetők hibájából — olyan sötét módon történt, hogy a segítség helyett elkeseredést hozott a váradai kisiparosoknak.

Az kétségtelen tény, hogy Nagyváradon vannak, sajnos nagyon sokan vannak olyan kisiparosok, akik rászorulnak a segítségre. Vannak, akik valóban áldozatai a két évtizedes kizsákmányoló román uralomnak, akik lerongyolódottan, betűző falat, kenyerezhöz munka nélkül tengődnek családjukkal egyik napról a másikra jütetlen hónapok szobákban és külvárosi nyomorlakásban, s akik esténként az elkeseredéstől

könnyes szemmel, üres kézzel térnek haza — ha ugyan van hova hazamenni...

Vannak tehát akik rászorulnak volna s rászorulnak még ma is a segítségre s mégis az történt, hogy a segélyezendő névsorának összeállítói nagyrészen azoknak juttatták a gyorssegélyt, akik, ha szívükre teszük a kezüket, saját maguk megállapíthatják, hogy illetéktelenek voltak. Illetéktelenek, mert például a segélyezett szabóiparosok névsorából az utólagos vizsgálat során kiderült, hogy nyolc háztulajdonost vettek fel segélyre. A jó anyagi viszonyok között élő iparosok vették föl a 100—100 pengőt, nem gondolva arra, hogy ezzel egy-egy nyomorgó, segélyre szorult iparostársuk szájából veszik ki a falatot. S a segélyezettek névsorában látjuk a szabóiparosok ismertnevű szakosztályvezetőjét is, akire a legrosszabb akarat mellett sem lehet ráfogni a szegénységet. Előttünk vannak az akció lefolyásának adatai; ki állította össze, ki szakvéleményezte, ki vizsgálta felül, ki terjesztette föl a névsorokat. Tudjuk, hogy a városparancsnok, aki mindenkinél jobban szívén viselte a kisiparosok ügyét, több ízben megsürgette a névsor összeállítását s azzal halogatták a betérjesztést a vezető urak, hogy „alapos és gondos” munkát akarnak végezni. S azt is tudjuk, hogy vitéz Raynay Károly tábornok külön fölhívta a névsort készítő vezetőiparosok figyelmét arra, rokonait, pártfogoltjaikat nehogy bevegék a segélyezendő névjegyzékébe...

Előttünk vannak a névsorok is az utólagos vizsgálat megjegyzéseivel. Szerkesztőségünket tömegével keresik föl az elkeseredett kisiparosok... S nevetek emlegetnek a városban, nem is suttogva, hanem hangosan, akik százszázalékosan vétkezik a szegény emberek bőrére menő panamában.

Valóságos undor fog el bennünket is s nem esodálkozunk, hogy katonáink keserű búcsúszava az, hogy ebben a városban senkinek sem lehet hinni.

Posvány és fertő!... Vajon mikor szabadulunk ki belőle?!

Marjalaky Tibor.

Rendelet a Nagyvárad területén működési engedéllyel rendelkező nyomdaüzemek részére

Nagyvárad thif. város katonai parancsnoksága 7245—1940. kat. közig. szám alatt az alábbi rendeletet adta ki:

A hozzám érkezett panaszok alapján és hivatkozással a nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara által 6237—1940. szám alatt kiadott árkieljárás táblázatra, elrendelem: hogy ezen árkieljárás táblázatban foglalt irányárak, amelyek az Országos Árkormánybiztos 19462—1940. számú engedélye alapján lettek felállítva, a város területén működési engedéllyel bíró nyomdaüzemek által feltétlenül betartandók.

Ezen irányárak be nem tartása 1936. évi 7. t. c. 28. §. alapján, visszaesés esetében iparjog megvonásával büntethető.

A sokszorosító iparban foglalkoztatott szak- és segéd munkások (nők) legkisebb alapbérént szabályozó Magy. Kir. Iparügyi Minisztérium 5665—1940. XIII. és 9279—1940. XIII. számú határozatait, valamint a Magy. Kir. Miniszterelnökség 7290—1940. M. E. számú rendeletét Nagyvárad város területére kiterjesztem és betartani elrendelem azzal, hogy ezen munkabérek szakmunkásoknak és munkásnőknek heti 48 óra munkaidő, míg segéd munkásoknak heti 51 óra munkaidő ellenértékét képezik. Nagyváradot a vidéki nyomdavárosok I. osztályába sorozom.

Minden munkaadó köteles ezen legkisebb munkabérek feltüntető táblázatot a munkavállalók által könnyen látható helyen mindazokban a munkahelyiségekben kifüggeszteni, amelyekben a legkisebb munkabérek hatálya alá eső munkavállalókat foglalkoztat.

A sokszorosító (nyomda) iparban a túllőratást a legszigorubbant megtiltom.

Mindazon nyomdaüzemek, melyek szakmunkást nem foglalkoztatnak, kötelesek legalább egy keresztény szakmunkást alkalmazni.

Jelen rendelet betartásának ellenőrzésére a Nagyvárad és vidéki Ipartestület grafikai osztályának vezetését, a Grafikai Munkások Szövetségének vezetését feljogosítom, akik a tapasztalt visszaéléseket a rendőrségen bejelentik a további eljárások lefolytatása végett.

Jelen rendelet 1940. november 23-án lép életbe.

Nagyvárad, 1940. november 22.

Vitéz RAJNAY KÁROLY

tábornok, városi katonai parancsnok

Hamerli J.

Magyarország legrégebbi kesztyű-bőr és bőrkésztyű gyára. Egész Európában ismert és keresett áruival Nagyváradon is fióküzletet nyitott, Rákóczi út 1. sz. alatt.

Vevőink figyelmét felhívjuk karácsony közeledtével; az ajándékozás gondját elvettük, ha meglepetésül

Hamerli kesztyűt

vásárol, mert feltétlenül jó, szép, divatos, minden igényt kielégít és mindenkinek szükséges.

Megnyílt

Lőrincz Dezső vendéglője a „Jóbaráthoz”

Szent László tér 7. sz.

Szombaton este disznótoros vacsora és vargabéles.

Teleki Pál miniszterelnök ma nagy beszédet mond a költségvetési vita során

A miniszterelnökségi tárca tárgyalása iránt nagy érdeklődés mutatkozik

A *Budapesti Értesítő* jelenti: Az állami költségvetés képviselőházi tárgyalása vége felé közeledik. Ma aligha tárgyalják le a pénzügyi tárcát, mert a miniszterelnökségi tárca iránt igen nagy az érdeklődés Nagy érdeklődéssel várják Teleki Pál gróf miniszterelnöknek a vita végén elmondandó beszédét, amely a hírek szerint igen nagyszabású lesz. Ezen a beszéden kívül a miniszterelnök még egy másik beszédet is mond ma a Házban, ugyanis válaszol Csia Sándor nyilaskeresztes képviselőnek a szerdai interpellációk során az állítólagos titkos szervezetek ügyében hozzáfűzött kérdésére. A jelek szerint a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalása a jövő hét első napjára is átterjed. Ez esetben a megajánlási törvényjavaslat képviselőházi tárgyalása is csak december első napjaiban fejeződik be.

„A sajtó és a cenzúra egyazon nemzeti célt szolgálja.”

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülését Törzs Tibor alelnök tíz óra után nyitotta meg. Bejelentette, hogy László Dezső és Kölesy Ferenc lemondott a képviselőségről. Ezután következett a miniszterelnökségi tárca és a vele kapcsolatos költségvetési jegyzetek tárgyalása.

Donáth György előadó ismertette a miniszterelnökségi tárca költségvetését, amelyben lényeges változás nincs. Többé-kevésbé csak az ország gyarapodásával kapcsolatban és a tisztviselői illetménycsökkentő rendelet hatálytalansága folytán állt be változás. Az ország területi megnagyobbodása következtében a miniszterelnökségi sajtóosztály feladatköre is kiszélesedett. A visszacsatolt területek sajtójának át-szervezésével és megerősítésével, valamint az ottani újságíróknak a Sajtókamarába való bekapcsolásával előállt költségekről kellett gondoskodni. Másrészt a világpolitikai helyzet következtében a sajtó egyre nagyobb jelentőségre tesz szert, ezért szükség volt olyan szervek további kiépítésére és fejlesztésére, amelyek alkalmasak arra, hogy a közönséget tárgyilagosan tájékoztassák.

A hazai kisebbségre és az idegenben élő magyar állampolgárok gondozására megfelelő összeget fordítanak. A kisebbségek gondozására előirányzott általános arányos állapotok meg. A kormány nemzetiségi politikáját az érvényben lévő jogi szabályok alapján folytatja az ezer éves magyar hagyomány alapján, amely anélkül is megadja és megadta az itt élő nemzetiségeknek a teljes, tökéletes egyenjogúságot a magyarsággal.

Maróthy Károly, a következő felszólaló, kifogásolta, hogy a zsidótörvényt a sajtóban még nem hajtották végre megfelelően. Élesen szembefordult a cenzúrával. Megállapította, hogy a képviselőházi beszédek még a világ-

háború alatt sem cenzúrázták. A költségvetést nem fogadja el.

Bencs Zoltán megállapította, hogy a cenzúrára szükség van. A külügyminiszter legutóbbi beszédében rámutatott arra, hogy Európában olyan légkörben élünk, hogy egyesek könnyelmű kijelentéseikért az egész nemzetet teszik felelőssé. Ilyen időben rendkívül veszélyes elengedni a cenzúrát. Tekintve, hogy mind a sajtó, mind pedig a cenzúra egyazon nemzeti célt szolgálja, egyszer majd csak összeszoknak. Hangoztatta még a propaganda fontosságát. Ennek hivatása, nézete szerint, a magyarság megismertetése a külfölddel.

A költségvetést örömmel elfogadja.

Jaross Andor felszólalása.

Vitéz Jaross Andor, mint a Magyar Megújulás pártjának vezérszónoka hosszasan foglalkozott a kormány sajtópolitikájával, majd a kormánypárt sűrű közbeszólásaitól kísérve azal, hogy miért léptek ki a magyar élet pártjából. A továbbiakban erősen bírálta a sajtócenzúrát, különös tekintettel pártja hetilapjában megjelent egyes cikkekre. A külpolitikával kapcsolatosan a belpolitikában szinte lényeges törés mutatkozik. Bizalmatlan a kormány iránt, tehát nem fogadja el a költségvetést.

Törzs Tibor alelnök ezután a következőket mondotta:

— A gyorsírói jegyzetekből megállapítottam, hogy Jaross Andor képviselő úr a cenzúráról való bírálatának gyakorlása közben a cenzorokat „éhes vadállatoknak” nevezte. (Zaj a nyilasok között.) Tekintettel arra, hogy a cenzúra bírálatának gyakorlata nem jelenti a cenzoroknak személyes sértettségét, ezért a képviselő urat rendreutasítom.

Mi lesz november 24-én?

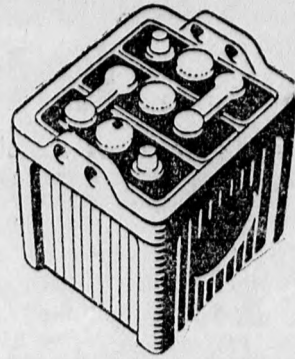
Nagyvárad összes katolikus női egyesületeinek **nagygyűlése**, gróf Bethlen Györgyné nőszövetségi elnökszónya vezetése mellett, **délután 5 órakor a Katolikus Kör dísztermében**. Mindenkit hívunk, várunk!!!

Marosvásárhelyen megállapították a kivonuló románok által okozott magánkárokat

Felszólalás a bolgár parlamentben az északdobrudzsi bolgárok elleni bánásmód miatt.

Marosvásárhely, november 22. A katonai parancsnokság rendelkezése értelmében megtörtént Marosvásárhelyen azoknak a magánkároknak a bejelentése, amelyeket a románok a bécsi döntés után, tehát augusztus 31. és szeptember 13. közötti időben a honvédség bevonulásáig okoztak a magánosoknak, illetve vállalatoknak. A marosvásárhelyi cukorgyár bejelentése szerint a románok a gyár cukorkészletéből erőszakkal 80 vagonot vittek el 19 millió lei értékben. Az elvitt cukormennyiségből később hivatalos közbelépésre 18 vagonnal visszaadtak.

Szófiából jelentik: (Bolgár Távirati Iroda.) A bolgár parlamentben szerdai interpelláció hangzott el a krajovai megegyezés értelmében Északdobrudzsából kitelepített bolgárokkal szemben tanúsított rossz bánásmód miatt. Filov miniszterelnök válaszolt és kijelentette, hogy a román határmenti hatóságok részéről valóban történtek tulkapások és a bolgár kormány ezek miatt a legerélyesebben tiltakozott a román kormánynál. A román kormány biztosította a bolgár kormányt, hogy megfelelő intézkedéseket tesznek az ilyen esetek kiküszöbölésére és a tettesek megbüntetésére. Kijelentette még a miniszterelnök, hogy az áttelepítendőket felét már átszállították és letelepítették Dél Dobrudzsában. (MTI)

BOSCH ROBERT K.F.T.

akkumulátorok

a legjobb anyagokból készülnek. Ennek, valamint a szakszerű és gondos összeszerelésnek, kettős szigetelésnek, kiadós formálásnak tulajdonítható telepeink hosszú élettartalma, nagy indítóképesége és bőséges erőtartáléka.

A generaljavítás sokkal olcsóbb

ezért, ha régi telep keménygumi-szekeré-nye teljesen jó, bérmentes beküldés mellett, újra'emeljük. — **Kérjen ajánlatot** Erdélyi szervicek: **Alexy Lajos** Kolozsvár, **Vitális és Simon**, Marosvásárhely.

Felhívás

a vasúti nyugdíjasokhoz

A vasúti nyugdíjasokat figyelmeztetjük, hogy **azon összeget, melyet a román hadfelszerelésre 8 hónapig át a nyugdíjból levontak, november hó 30-ig jelezzék be a Magyar Nemzeti Banknál.** Bejelentési nyomtatvány díjtalanul beszerezhető a Nemzeti Bank nagyváradi kirendeltségénél. Csakis ezen nyomtatványon lehet a követelést bejelenteni. Felvilágosítást november 25-től a vasúti fizetőpénztárban adunk. Éles és Grenerczy, felügyelők.

Meghalt Baden Powel a világ főcserkésze

Párizsból jelentik: A párizsi Figaro Nairoiból érkezett rövid távirata jelenti, hogy **Baden Powel**, aki néhány nappal ezelőtt súlyosan megbetegedett, most 33 éves korában meghalt. (MTI.)

Boden Powel Lord of Gillwell angol tábornok, a cserkészmozgalom megalapítója és a világ főcserkésze Londonban született 1857-ben. Katonai pályáján gyorsan emelkedett és 1881-ben résztvett az afganisztáni háborúban is. 1884-ben Délafrikába helyezték, ahol a kolonizáló angol hadseregben tevékeny munkát fejt ki. 1897-ben ismét Indiában szolgált ott marad három éven át. Indiában már ezredesi rangja van és saját kiképzési és jellemnevelési rendszere szerint vezet ezredet, ez a rendszere a későbbi cserkész módszernek a csirája. 1899 október 12-től 1900 május 12-ig Mafeking védője az angol-búr háborúban. Itt jött rá arra, hogy katonai módszere fiuknál is beváljon, ha a vezető bizalommal van a fiuk iránt és becsületére épít. Ez a rendszer világhírt szerez Baden Powel számára és tábornokká nevezik ki. 1903-ban lovassági főfelügyelővé lép elő, 1906-ban pedig összeállítja a „Scouting for Boys” vázlatát, amelyet mintegy a cserkészlet megalapozásának lehet tekinteni. 1908 nyarán aztán Browsea szigetén, Liverpoolhoz közel az első cserkész-táborot vezet, egy év múlva pedig leányok számára is megszervezi a Girl Guide mozgalmat. 1910 óta nyugállományban van. 1920-ban az első világjamboree megválasztotta a világ főcserkésze. 1921-ben megkapta a bárói rangot, 1929-ben pedig lord lett. 1933-ban egy hétig Gödöllőn élt a világ főcserkésze, az akkori gödöllői világcserkész-táborozáson. Több könyvet is írt a cserkészetről, az egyik Boldogulás örvényén címen magyarul is megjelent.

Mindazoknak, akik szeretett férjem, drága jó édesapánk és nagyapánk elhunytá alkalmával, részvétükkel fájdalomkat enyhíteni igyekeztek, ezuttal mondunk halás köszönetet.

A JANÓ CSALÁD

Szombaton, november 23-ikán nyílik meg a

Kaszinó
Etterem

Szaniszló utca 1. (volt Unio klub)

Dorján filmszínház.
Ragyogó enekes, zenés, magyar vigjáték

Hotel kikelet

Főszereplők: Turay Ida, Páger Antal, Palló Imre, Uray Tivadar, Kabos Gyula, Mály Gerő

Legújabb magyar és külföldi hirodó. — Előadás kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor.

Időszerű gazdasági útmutató

Gyermeknevelési pótlék a munkásoknak. Szakmai családpénztárak

(Huszadik közlemény.)

Azoknak a vállalatoknak alkalmazottai, amelyek legalább 20 munkást foglalkoztatnak, tehát a tulajdonképpeni gyári munkások, rendszerint bérükön felül minden 14 évesnél fiatalabb gyermekük után gyermeknevelési pótlékban is részesülnek. A gyárak evégből a szakmai családpénztárakba befizetéseket eszközölnek. Egy-egy munkás után évenként 48 P a járulék, amihez 5% költségpótlék járul. A gyermeknevelési pótlékot a szakmai családpénztárak fizetik ki, mégpedig minden igényjogosult gyermek után havi 5 P-t.

A kalonai szolgálatra behívott alkalmazottak családi segélyt kapnak, e mellett legénységi állományú tisztviselők, művezetők és kereskedősegédek ellátatlan családjának a munkadó is tartozik tartási segélyt fizetni.

Általában a magyar kormányt mélyen áthatja a munkások javára szolgáló szociális gondoskodás érzése és a világháború óta e téren nagy előhaladás történt.

Iparfejlesztés. Gépségélyek

A hazai ipar fejlesztéséről szóló 1931. évi XXI. t.-c. legfőbb 15 évi adó és illetékmentesség engedélyezését teszi lehetővé olyan gyár-vállalatoknak, amelyek olyan cikkek gyártásával foglalkoznak, amiket belföldön egyáltalában nem, vagy nem kellő mértékben állítanak elő, vagy ha komoly export-érdekek kívánják a vállalat támogatását. A kis- és kézműves ipar fejlesztésének régen jól bevált eszközei voltak a kisipari gép- és tanoncnevelési segélyek. Az iparügyi miniszter olyan tehetséges kisiparosoknak, akik mesterségükben kiváló képzettségük-ről tettek tanúságot és olyan cikkeket készítettek, amit az országban vagy egyáltalában nem gyártottak, vagy csak olyan keveset, hogy az a belföldi szükségletet kielégíteni nem tudta, vagy pedig exportra tudtak termelni, gépségélyeket is szokott nyújtani. Segélyezésnél figyelembe veszik azt is, hogy nincs-e az illető iparosnak valami köztartozása és hogy lak- és műhelybéreit, anyagszámláit stb. rendszeren fizeti-e? Az iparosnak a kért gép árának bizonyos hányadával hozzá kell járulnia a gépbeszerzéshez és alá kell magát vetnie a gép felhasználása tekintetében ellenőrzésnek is. A gépségélyek lebonyolítása az iparfelügyelőségek, a kereskedelmi és iparkamarák és az IOKSz. útján történik. A kérvények a kamaráknál adandók be.

Segédek külföldi csereakciója

támogatásával tanulni vágyó iparossegédek csereakció keretében Olaszországba és Németországba mehetnek és ugyanezen országokból

35 perc Kolozsvár
70 perc Budapest
85 perc Marosvásárhely
repülőgéppel.

A Magyar Légiforgalmi Rt.

Járatai télen is közlekednek.
Felvilágosítás: Horthy Miklós tér 5
Telefon: 11-17

Magyarországba jöhetnek. A csereakció célja az, hogy új, modern termelési módokkal, idegen országok viszonyaival ismerkedjenek meg a fiatal iparosok, akik szélesebb látókörüket itthon a köz javára értékesíthetik. A csereiparosokat hivatalos úton is támogatják abban, hogy az illető piacon szokásos munkabérek mellett üzemekben elhelyezkedhessenek. Az akció lebonyolításával az iparügyi minisztérium az Ipartestületek Országos Központját (Budapest, VII., Erzsébet-körút 9—11.) bízta meg.

Iparos gyógy- és üdülőházak

Az iparügyi miniszter néhány éve elrendelte, hogy a tanoncszerződés után 1 P, a segédlevelek után 2 P, a mesterlevelek után 3 P pótdíjat szedjenek, amelyek az IPOK-hoz folynak be. Az így befolyó összegekből az IPOK több fűrdőhelyen olyan penziókat létesít, amelyekben önálló iparosok igen olcsó (napi 3 P) ellátási díj ellenében teljes ellátást (lakást és étellemezést) kapnak, miselint igénybe vehetik az illető gyógyhely gyógytényezőit is. A gyógyításra szoruló egészen szegény kisiparosok közül néhányan minden helyen ingyenes beutalásban is részesülnek. Ezidőszent Hévízen és Hajdúszoboszlón reumás betegeknek a fűrdőszobában, Balatonfüreden szív- és idegbetegeknek egész évben van üzemben ilyen iparos gyógyház. Beutalásért az ipartestületeken keresztül az Ipartestületek Országos Központjához (Budapest, VII., Erzsébet-körút 9—11.) lehet fordulni.

Emlékezzünk...

1914. november 22. Önfeláldozóan bátor volt Ambrus András a székelyudvarhelyi 32. közös gyalogezred szakaszvezetője a nagyszabeni 16. gyaloghadosztálynak Noworadomsknál vívott harcái alatt.

Az ellenség Ambrust Klekotynál elfogadta. Szakasza az ellenségre nem mert tüzelni, mert attól fél, hogy Ambrus életét is veszélyezteti. — Ambrus azonban nem törődött a saját életével és hangos szóval elrendelte szakaszának a tüzelést. A hős székelyek ezután kiszabadították szakaszvezetőjüket a fogságból, majd Ambrus szakasza élére állt és rohamra vezette embereit.

Ezt a mindig halált megvetően bátor, a legnagyobb nehézségek között is mindig kitartó szakaszvezetőt a nagy ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

1914. november 22. Szeles Ferenc a volt szegedi 46. közös gyalogezred szakaszvezetője a helyzet gyors felismerésével és merész elhatározásával, öntevékenyen keresztül vitt fegyvertényével tünt ki a Homonna környéki Tölgyeshegyén vívott harcokban.

Ezredének három századát három orosz zaszolaj körülvette és elfogta. Az elfogottak között volt Szeles szakaszvezető is, aki sorsába nem nyugodott bele és egy alkalmas pillanatot kihasználva, merész vállalkozással kiszabadította magát és több bajtársát az orosz fogságból. Azután bajtársaival fegyvereket zsákmányolt és megrohanta az oroszokat, kik közül 200-at foglyul ejtve, többi társait és tisztjeit is kiszabadította.

Önállóan és gyorsan keresztül vitt tettéért és bajárság szép magatartásáért az arany vitézségi éremet kapta.

1914. november 23. Ezen a napon Sásky Ferenc a volt besztercebányai 16. honvédszázados vezérőrnagy, az ezredutaszósztaggal, mely az ezrednek utolsó tartaléka volt, egy orosz századot, mely szárnyuk ellen támadott, fedetten megközelített és tüzzel való rajtaütéssel visszavert. Ezzel az ezred harcának kedvező kimenetelét biztosította. Az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

Védenek-e a lakóházak légoltalmi óvóhelyei?

Irta: Borsányi Julián
hmtk. százados
IV.

A bomba repeszei és szilánkjai ellen feltétlenül az épületeken belül kell védelmet keresnünk. A megfelelő vastagságú téglafalak mögött általában lényegesen nagyobb biztonságban vagyunk ugyan, mint a nyílt utcákon, de nem szabad megfeledkezünk arról, hogy a falakat átütő nagyobb súlyú repeszeken kívül a légnyomás által igen nagy körzetben betört ablakok üvegszilánkjai is komoly sérüléseket okozhatnak. A lakóház nem minden része tekinthető azonosan védettnek, hanem különös gonddal, a kiadott előírások alapján, kell kiválasztani azt a lehetőleg talajszint alatt fekvő épületrészt, mely a viszonylagos legnagyobb biztonságot nyújtja. Ez lesz a lakóház óvóhelye (szükségóvóhelye). A megfelelő gonddal kiválasztott szükségóvóhely a repeszek és szilánkok ellen százszázalékos védelmet nyújt és ugyan csak ez az épületrész, ahol mind az esetleges gázpermet, mind a levegőbe keveredett (inhálációs) harcanyagok ellen legkönnyebben találunk biztos védelmet.

Még egy lényeges körülmény parancsolja azt, hogy a légítámadások ideje alatt a szabad területeket sietve elhagyjuk: a saját elhárító tűz. Mind a kisebb és nagyobb ürméretű lövedékek, mind a felrobbant lövedékek repeszei a város területére visszahullanak. A lehulló lövedékdarabok száma igen tekintélyes. Így például Budapest területére az elhárítás perceiben közel félmillió darab lövedék és repeszdarab hullhat percenkint alá. Akit egy ilyen repesz eltalál, súlyosan megsérülhet. A Németországban személyesen átélte légítámadások emlékei közül még igen elevenen él bennem a házak tetején jégeső módjára kopogó és az ablakokat hangos csörömpöléssel betörő repeszek hangja. Különösen a háború elején olvashattunk gyakran a légvédelmi tüzérség lövedékei által előidéztet szerencsétlenségekről. Varsó egyik parkjában kiemelt óvóárkokban 26 személyt, legnagyobb részt asszonyokat és gyermekeket, ölték meg a lehulló repeszek, valamint a lehulló géppuskalövedékek. A nyitott óvóárkok tehát felettébb veszedelmesek lehetnek ott, ahol saját elhárító tüzzel is kell számolni.

Lakóépületeinkben a bombák kétféle módon tehetnek kárt. Vagy az alaprajzi területen kívül, de az épület közelében robbant bomba robbanóhullámának erejével, vagy az alaprajzi területen belül történő becsapódás, tehát telitalálat hatására révén. Az előbbihez számíthatjuk azt az esetet is, midőn a telitalálat eltalált összeomló ház törmelékei a közvetlenül szomszédos kisebb házakat is összedöntik.

Az épületen kívül robbant bombák, a robbanás távolságától és a bombák súlyától függően a környező épületeket kisebb-nagyobb mértékben megrongálják ugyan, de csak ritkábban fordul elő a ház teljes összeomlása. Ez rendszerint csak gyengébben megépített kisebb házaknál, vagy több kedvezőtlen körülmény összejárásánál szokott előfordulni. Észak-Franciaországban a Grandpré községbe vezető országút egyik hidja előtt egy német zuhanóbombázó 500 kg-os bombája pontosan az út közepén vágott hatalmas tölcser. Az út két oldalán, tehát közvetlen a tölcser szélén, két egyemeletes ház (egy lakóépület és egy szálloda) megrongált állapotban ugyan, de mégis maradt. (Ottlétem alkalmával az egyik házban már az egyik visszaköltözött család fel is ütötte a tanyáját.) Természetes, hogy a légnyomás hatására összeomló házak pincéi, ha a leomló törmelékeket kibírják, teljes értékű védelmet nyújtanak. Gondoljunk csak a hírhedt Rákóczi-úti házbeomlás esetére, mikor is a pince a lezuhanó négy emelet törmelékeit jól kibírta.

Közvetlenebb veszéllyel, de egyúttal nem várt rendes jelenségekkel kell számolnunk akkor, ha telitalálatról van szó.

(Folytatjuk.)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30 P, félévre 15 P, egy óra 250 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.

Fontos felhívás a kereskedőkhöz. A Kereskedelmi Csarnok közli: Az iparendelékek (cégbejegyzések) felülbélyegzésével kapcsolatban megjelent rendelet folytán illetékes helyen kapott felhatalmazás alapján felhívjuk az összes kereskedőket, hogy iparendelékeiket (cégbejegyzési okmányukat) a Kereskedelmi Csarnok titkári hivatalába a szükséges felülbélyegzés a hivatalos órák alatt 28-ig adják be.

BUDAPEST

világhírű gyógyfürdőbe
erdélyi testvéreinket
szeretettel várjuk.
Olcsó téli átalánykurák.
Felvilágosítást ad a

Gyógyhelyi Bizottság
Budapest, Vigadó-tér 3

Külföldön végzett mérnökök jelentkezése. Felkérjük a mittweidai, wismari, strelitzi, stb. mérnökök iskolák vezetőit, hogy a magyar mérnököknyv kereteibe való felvételük érdekében címüket és adataikat sürgősen közöljék, hogy illetékes helyeken együttesen járassunk el. Kovács István mérnök, Kolozsvár, Jókai-utca 7.

Működési engedélyt kell kérniök a gyógyszerészeknek. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A belügyminiszter ma kiadott rendelete értelmében a visszacsatolt keleti és erdélyi területeken lakó azok a teljes jogú gyógyszerészek, gyógyszerészelöltek és gyógyszerészgyakornokok, akik ezen a területen gyakorlatot akarnak folytatni, december 30-ig erre a belügyminisztertől engedélyt kérni kötelesek.

* **Megjelent a Háztulajdonosok Adó- és Illetékügyi Kiskatéja** vagyis a magyar adó- és illetéktörvény gyakorlati ismertetése, dr. Lengyel Zsigmond, a Nagyvárad Háztulajdonosok Szövetsége ügyvezető elnöke nagyvárad és dr. Lengyel Ernő budapesti ügyvédek szerkesztésében. Ára 150 P, kapható Kossuth-utca 13. szám alatt a szerzőnél és a könyvkereskedésekben.

Rendelet az orvosi kamarák tárgyában. Budapestről jelenti: (MTI.) A Budapesti Közlöny pénteki száma közli a belügyminiszter rendeletét, amelyben megállapítja az orvosi kamarák számát, területét és székhelyeit.

Vadásztöltény Knébl puskaművestől Budapest, Baross u. 17. Keresztény cég!
Kérjen árjegyzéket.

Jugoszláv-olasz kereskedelmi tárgyalások indulnak. Római jelentés szerint a hét végén jugoszláv-olasz kereskedelmi tárgyalások kezdődnek az olasz fővárosban.

* **Szent László őszi sör** a szezon meglepetése. Droher-Haggenmacher gyártmány.

Intézkedések Romániában az áruelejtes megakadályozására. Bukarestből jelenti: (MTI.) Elrendelték, hogy a buza termelők és kereskedők kötelesek a 10.000 kilogrammon felüli készleteiket tíz napon belül bejelenteni, hogy egyrészt ellenőrizni lehessen az ország buza készletét, másrészt, hogy megakadályozzák az áruelejtes és uzsora áron való árusítását.

Szily Kálmán egyetemi kormánybiztos a fővárosba utazott. Kolozsvárról jelenti: Szily Kálmán dr. közoktatásügyi államtitkár, a hazatért Ferenc József Tudományegyetem kormánybiztosa, szerdán délután a fővárosba utazott. Az államtitkár a kolozsvári egyetemi fakultások segédzsemetzeti kérdéseinek letárgyalása után a minisztériumban teszi meg a szükséges lépéseket, hogy a kinevezéseket megtehesse. Értesülésünk szerint az egyetemi fakultások segédzsemetzeinek kinevezésére ténylegesen csupán az új költségvetési év elején kerül sor: addig a katonai kormányzat által megbízott személyzet helyén marad.

JELENTKEZZENEK A FOGORVOSOK ÉS FOGÁSZOK. A tisztifőorvosi hivatal a következőket közli: Nagyvárad város területén működő összes fogorvosok és fogászok f. é. november 23-án d. e. 9 órától 10 óráig, a fogtechnikusok 10—12 óráig jelentkezzenek okmányikkal a tisztifőorvosi hivatalban. (Bazár-épület.)

November 29-ikén lesz Codreanu perének újrafelvételi tárgyalása. Bukarestből jelenti: (B. T.) A politikai pörök felülvizsgálatára alakult különleges bizottság november 29-ére tűzte ki Codreanu perének újrafelvételi tárgyalását. Elhatározta a bizottság, hogy a Jorga által annak idején Codreanu ellen indított perben is felülvizsgálatot tart. — Letartóztatási végzést adtak ki Pascu Radul volt táblai főügyész, Prula százados, a jilvai fegyintézet volt parancsnoka és Vires csendőrezredes ellen is.

Képet vásárolt a város Macalik Alfréd kiállításán. A nagyvárad Ujságró Otthon dísztermében rendezte meg hosszú idő után első, nagyszabású kollektív kiállítását Macalik Alfréd. A parancsnokló tábornok megbízásából megnézte a kiállítást dr. Farkas István, a kulturális osztály vezetője és az egyik hangulatos körösparti tájképet meg is vásárolta a város részére. — Macalik Alfréd festőművészt egyébként, mint erről Budapestről érkezett hivatalos levélben értesítették, — beválasztották a Magyar Képzőművészek Egyesületének tagjai közé s egyben felkérték, hogy azon a kiállításon, — amelyet az Egyesület december 8 és 30. között Kolozsváron rendez, az ottani Erdélyi Nemzeti Múzeum kiállítási termében — vegyen részt. Macalik néhány reprezentatív festményével fog ezen a kiállításon szerepelni.

Szombat és vasárnap este 10 órakor a „NAC” Club-ban fellép a világvárosok volt attrakciója

Tihanyi F. és Lya

szenciációs illúzió és bűvész mutatványokkal.

Belépő díj nincs!

Ügyvédi hír. Dr. Lammel Antal ügyvédi irodáját áthelyezte a Hitler Adolf u. (volt Uri u.) 7. szám alá.

Megalakult az első női frontarcos szervezet. Helsinkiből jelenti: (NST.) Turku finn városban megalakult a világ első női frontarcos szervezete. A szervezetnek azok a finn nők lehetnek tagjai, akik a finn-orosz háborúban az első vonalban teljesítettek szolgálatot. A szervezet a „Finn fegyvertestvérnők” szövetségének nevezi magát, a szervezkedését az egész országra ki akarja terjeszteni.

Fölemelték az ital céljaira szolgáló szesz árát. Budapestről jelenti: A Budapesti Közlöny mai számában közzétett rendelettel a pénzügyminiszter az italkészítésre szolgáló szesz egyedárusítási árát hektoliterenként 2 pengővel felemelte. (MTI.)

Temetés. Körmeny Józsefné Szabó Terézia 77 éves korában meghalt. Temetése szombaton fél 3 órakor lesz a Havassy kápolnából. — Bihary Sándor tanító temetése tegnap volt. — Czeglédi Jenőné Ludmann Rozália 66 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Steinberger kápolnából. (Erdélyi „Concordia”.)

Dombi Józsefné szül. Brestyak Mária 20 éves korában meghalt. Temetése november 22-én volt a Rulikovszky kápolnából. (Caritas.)

Feljegyzések

A magyar tanítóra, a magyar kultúra fardhatatlan harcosára maga a kultuszminiszter hívta fel a figyelmet pár nappal ezelőtt tartott beszédében, a magyar tanítóság nagy seregszemléjén. És a kultuszminiszter rámutatott azokra az erényekre is, amelyek a magyar tanítóságot ragyogóan jellemzik. Arról is szólt a kultuszminiszter, hogy a magyar élet átváltásában fokozottabb mértékben érvényre akarja juttatni a tanítóságot, miután népnevelő szerepüknek a történelmi alakulásban nagy jelentőséget tulajdonít. Kijelentette még a miniszter, hogy nemcsak életszínvonalukat akarja emelni ezzel az új feladatkörrel kapcsolatosan, hanem arra is törekszik, hogy kultúránívójuk fokozásával a tanítóság felemelkedhessen arra a vonalra, amely őket igazán megilleti.

Felesleges hangsúlyoznunk, hogy a kultuszminiszter a magyar nép millióinak szívéből beszélt. A magyar nép mindég megbecsülte a tanítóit és csak mi, erdélyiek tudjuk értékelni igazán azt a munkát, amit a mi magyar felekezeti tanítóságunk teljesített két évtizeden át. Lerongyolódva, félrerugva, mindenből ki-semmizve, — mégis a magyar nép őrizője és irányítójaként állt a posztján, ha kellett, titokban is tanított, de a népet, a nép gyermekeit nem hagyta magára. Ha elvették az iskoláját s nem ülhetett fel a katedrara, hogy onnan tanítson, szövetkezetek élére állt, elvállalt kis hivatali állást, de onnan is nevelte és irányította népét, magyar szóra szoktatta a gyermekeket s magyar dallal tartotta fenn a csüggedőkben a lelket.

A huszonkét év csüggedése, verejtékezésé után új, ragyogó korszak nyílik a magyar tanítóság előtt. A tanító és tanítónő munkája kapcsolta össze mindég a népet, a falu életét szellemi közösségbe. Jól teszi tehát a kultuszminiszter, amikor az új, magyar élet egyik fontos alapját a tanítóság vállaira helyezi. Mert a magyar tanítóban lelkes munkaerőt, építő szellemet, kitartást s fáradtságot nem ismerést talál. És ha megadják számukra a lehetőséget, hogy ezt a munkát több fizetés mellett, felszabadultabban s önmaguk kultúrájának fejlesztésével is végezhessék, — akkor a magyar tanítóság kezébe biztos helyen van letéve ennek a sokat szenvedett, sok megpróbáltatáson átvergődött népnek és nemzetnek a jövője. (H. Ö.)

Letartóztattak három görög minisztert, Szófiából jelenti: (Stefani.) A lapok athéni jelentése szerint három görög minisztert angolgyűlölet vádjára alapján letartóztatták. (MTI.)

Heléna román anyakirályné Belgrádban. Belgrádból jelenti: Heléna román anyakirályné Belgrádba érkezett. Néhány napot tölt itt, majd Olaszországba utazik.

FELHÍVÁS A TÜZHARCOSOKHOZ! A Tűzharcos Szövetség tagjai, akik a fogadalmat már letették, szombaton, 23-án este 6 órára és vasárnap, 24-én d. u. 4 órára és este 9 órára bajtársi megbeszélésre szövetségi helyiségünkben megjelenni szíveskedjenek. Szervező Bizottság.

Legszébb, legolcsóbb fényképek

RONA fényképésznél
Nagyvárad, Teleky-utca 4.

A biharvármegyei sport halásztársulat 1940. november 24-én délután 3 órakor a fűzesutcai Munkásotthonban tisztújító közgyűlést tart. Tekintet nélkül a megjelentek számára, a közgyűlés délután 4 órakor meg lesz tartva. Nagy Imre.

Apollo filmszínházban
Csathó Kálmán nagy-
sikerű szindarabjának
filmváltozata

FÜSZER ÉS CSEMEGE

Főszerepben: Szörényi Eva,
Jávor Pál, Somlay Arthur és
Vizváry Mariska

Műsoron kívül: Molotov berlini látogatása és ünnepélyes fogadtatása.

Az idei Osz meglepése a
Dréher Haggenmacher Nagyváradi Sörgyár r.-t.
Szent László söre
 Mindenütt kapható! Utólérhetetlen minőség!

A Nagyváradi és Vidéke Ipartestületének börtönipari szakosztálya közli: A börtönipari szakosztály elnöksége felkéri azon tagjait, akik az állami katonai bakanesszállítási munkában részt vettek, hogy az ügyek megbeszélése végett Katona Sándor szakosztályi elnökkel, Szent János utca 28. szám alatt jelentkezzenek.

Tözegmotorral hajtják az orosz traktorokat. Moszkvából jelentik: A Moszkva mellett lévő traktorkísérleti állomáson új típusú traktorokat próbálnak ki, amelyeknek motorját tözeg hajtja. A tözegmotorral dolgozó traktornál egy hektár föld felszántása mindössze öt rubelbe kerül, míg a fagázmotorral dolgozó traktor 10 rubel értékű üzemanyagot használ fel, nem is szólva az olajjal működő traktorról, amelynek az üzemeltetése 25-30 rubel. A tözegmotort személygépkocsiknál is alkalmazni akarják.

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

Meghalt az utolsó kunsági börtündás. Kiskunhalason meghalt Varga Vince 83 éves híres börtündás, aki ezen a vidéken az utolsó volt ebben a mesterségben. Apró termete miatt Töportyú Gyurinak keresztelte el a nép s a halasi tanyavilágban az elmúlt időkben nem létezett alkalmi mulatság nélkül. Varga Vincét a tanyai lakosság nagy részével együtt kísérték utolsó útjára.

ELITÉLTEK EGY MUNKÁST RÉMHIRTERJESZTESERT LONDONBAN. Londonból jelentik: A londoni törvényszék háromhónapi börtönrre ítélte John Thomas londoni munkást, mert nagy nyilvánosság előtt olyan kijelentéseket tett, amelyek alkalmasak voltak a közvélemény felizgatására és pánik terjesztésére. John Thomasnak az volt a bűne, hogy a hadiipari üzemből, ahol dolgozott, munkatársai előtt olyan kijelentéseket tett, hogy nem sokat ad Nagybritánia jövőjéért.

Kapunyitás előtt a csikszerepai székely gazdasági iskola. Saját tud. Mintegy harminkét évvel ezelőtt egyszerű földművesiskolát létesített a magyar földműves kormány azért, hogy a csikszerepai gazdasági iskola a lehető legkorszerűbb alapon és eszközökkel képezze ki magukat, különösen az erdőgazdaság tekintetében. Ez a Hargita alatti pompás emeletes épület, a román megszállás alatt minden célt szolgált, csupán rendeltetését nem. Kezdetben a románok huszárlaktanyát akartak csinálni belőle, majd, amikor ezt a kérdést elejtették: leányháztartási iskolát állítottak fel benne. Mondanunk sem kell, hogy egyetlen székely növendéke sem volt. Nagybősszegű államsegéllyel csak idegen nemzetiségű tanuló lehetett a növendéke. Az erkölcselenségnek olyan jeleitől tudott a csikszerepai lakosság, hogy a hírneve egyenlő volt a legutolsó szennyhelylyel. Aztán következtek a vasgárdisták üldözésének botrányos idői. Ezt a szép épületet és melléképületeit találták a legalkalmasabbnak arra, hogy ide internálják el a vasgárdisták, üldözésének botrányos idői. Ezt a szép épületet és melléképületeit találták a legalkalmasabbnak arra, hogy ide internálják el a vasgárdisták, vagy a megbízhatatlan elemek százait. Háromirányú géppuskával, drótkerítéssel őrizték arra külön kiképzett esendőrök a „telep”-et és jai volt annak, aki a közelébe merészkedett, mert a titkos rendőrök egész sora tartotta megszállva még a környékét is. Itt történt meg a 47 vasgárdista megdöbentő és kegyetlen lepuskázása is. Most a földművelésügyi kormány újból megnyitja a gazdasági iskola kapuit, hogy a törekvő gazdaságiaknak megkezdje az ország több és jobb termelésére irányuló programjának előkészítését. A beiratkozások most folynak és a tanfolyamot már a közeli napokban megkezdik.

Egyre fenyegetőbb az árvízveszedelem Szeged környékén

Szegedről jelentik: Az árvízveszély egyre fenyegetőbb arányokat ölt Szegeden. A tanyák egy részét víz veszi körül, úgyhogy a tanyaiak nem is tudnak feljönni Szegedre és emiatt erősen megcsappant a szegedi piac forgalma.

Hegedűs Márton tanyáját is teljesen körülzárta a víz, ami annál súlyosabban érintette a gazdát, mert éppen mára volt kitűzve esküvője. A gazdát Szeged város segítette ki a bajból, csónakot küldött a tanyára, úgyhogy a gazda és a násznép csónakokon indulhatott el az esküvőre.

Az őszi vetések ezen a vidéken teljesen víz alatt állnak. A szegedi polgármester táviratban kérte a kiskunhalasi polgármestert, hogy a Pest megye felől Szegedre zúduló vadvizek ellen sürgősen fogatosítson hatósos intézkedéseket, mert különben minden felelőség a kiskunhalasi polgármestert fogja terhelni.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai:

1940. november 18-án:

Külföldi pénznemek	Pérez	Aru
Kanadai dollár	250.—	300 —
Dinár	7.60	7.90
Dollár U. S. A.	345.—	350.—
Cseh-Morva-Protoktoratási korona	11.45	11.80
Szlovák korona	11.55	11.90
Leu	3.20	3.40
Lira	17.40	17.90
Svajci frank	79.60	80.60
Svéd korona	81.70	82.70
Külföldi kifizetések		
Athén	3.021/2	3.05 1/2
Belgrád	7.82	7.88
Berlin	135.70	136.70
Pozsony	11.79	11.93
Bukarest	3.41	3.44
Istanbul	268 —	271.—
London	13.88	14.04
Milano	17.66	17.8864
Newyork	344.10	347.10
Prága	11.79	11.93
Szofia	4.11	4.15
Stockholm	82.—	82.80
Zürich	79.80	80.60

Kedvezményes leu-árfolyamok:

Külföldi pénznemek	Vételi árfolyam leuban
Külföldi kifizetések	
Zürich	48.75

Figyelje Halász Imre

szücs üzletét. Nagyváradi, Színház-u. 4

Ahol olcsón és izlésesen beszerezheti szőrme szükségletét. Pontos kiszolgálás.

Legújabb modellek.

SPORT

Lehetetlen állapotok a labdarugó pályán

A városi főmérnöki hivatal figyelmébe

Csütörtök délután az erzsébetligeti pályán edzést tartott a vasárnapi KAC elleni mérkőzésre készülő NAC együttese.

Illetve csak tartott volna kétkapus edzést, ha a pályán futballozni lehetne. Szánalmas állapot uralkodik mindenfelé. Sáros, összetördeztetett a pálya, a közepe kikopott és megáll benne a víz. Ilyen terepen életveszélyes a játék s nem lehet biztosítani a játékosok épségét sem. Pedig vasárnap a magyar sportterdek is úgy kívánja hogy a NAC belső hármasának a hajaszála se görbüljön meg. Pedig milyen könnyen történhet baleset, térd- vagy bokaficam.

Van-e megoldás — vetődik fel a kérdés Végleges megoldása most nem javasolhatunk, de átmenetileg igen. Szombaton reggel 10 kocsit állítsanak be a városi mérnöki hivatal salak fuvarozására. Mintegy 50 kocsit salakra és tíz munkásra van szükség, akik leszűrnék és a pályára hintenék a salakot, majd lehengerelnék.

Hisszük, hogy a város mindent megtesz a pálya rendbehozatala érdekében. Milyen szegény volna, ha például vasárnap a bírósági pálya használhatatlansága miatt nem engedné meg a mérkőzés lejátszását.

Jól szerepelt a NAC belső hármasa a válogatott edzésen

Budapestről jelentik: A december 1-i olasz-magyar mérkőzésre készülő válogatott labdarugó csapatunk csütörtök délután ismét edzést tartott. Ellenfél az Elektromos vegyes csapata volt. Győzött a válogatott 5:1 (1:0) arányban. A csapat így állt fel:

Szabó — Pákozdi, Pálincás, — Sárosi III, Tóth, Lázár — Kincses, Sárosi dr., Sárvári, Bodola, Nagy.

Az ellenfél csapatában Boldizsár védett, Biró volt a balhátvéd, Balogh balfedezet és Kovács a jobbösszekötő.

Gyengén mozogtak a válogatott jelöltek, csak Bodola és Sárvári egy-egy lövése ragadtatta tapsra a nézőket. A vegyes csapatban Kovács nagyon igyekszik és pompásan adogat. A 17-ik percben kavardás után Sárvári gólt (1:0). Sok a tologatás, lassú a játék, Sárosi dr szinte eltűnik a mezőnyből. Fordulás után a szövetségi kapitány változtat a csapatban. Sárosi dr. helyére a válogatottba Kovácsot rendeli. Pálincás is helyet cserél Biróval.

Megelőző csatárjáték és eredményes a támadásor. Bodola, Kovács, Sárvári és Nagy révén 4 gólt lőnek, míg a vegyes csapat a szünet után feljavult Sárosi dr. révén szépít az eredményen.

Mérkőzés után vitéz Ginzery Dénes szövetségi kapitány nyilatkozott a csapat összeállítására vonatkozólag.

Végleges összeállítás csak hétfőn lesz, de a csapat máris kialakult:

?, — Pákozdi, Biró, — Sárosi III, Polgár, Lázár — Kincses, Sárosi dr., Sárvári, Bodola, Gyetvay.

Kapus még sok van versenyben. A hátvédek biztosak, a fedezetsor ez marad, a csatársorban kérdés, hogy Gyetvay teljesen rendbejön-e.

A szövetségi kapitány, úgy látszik, nem tesz le Sárosi dr. szerepeltetéséről. Kovács az edzésen remek formában játszott, míg Sárosi dr. az első félidőben nem is látszott a pályán, mégis edzés után öt tesztet be a csapatba. Az azonban bizonyos, hogy Kovács úgy is utazik a válogatottal, mint csatártartalék.

Kovács II. a NAC új szerzeménye. Csütörtök este igazolólapot irt alá a NAC-hoz Kovács II. János, a kiváló képességű jobbszélső. Az igazolólapokat külön futár viszi fel a mai nap folyamán Budapestre és Kovács II. már vasárnap a KAC ellen magára ölti a zöld fehér mezt.

RÁDIÓ-MŰSOR

1940 november 24-től — november 30-ig

VASÁRNAP, NOVEMBER 24.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 8.00 Ébresztő. Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a pécsi székes-egyházból. A szentmisét Gebauer Miklós érkanonok mondja. A szentbeszédet mise közben Szentés Károly karkáplán tartja. Énekel a pécsi székesegyház Gregorian énekkara Mayer Ferenc vezetésével. Előadásra kerül: Vittorio: O quam gloriosum c. miséje és Harmat Artur: De profundis offertoriuma. Orgonál Halász Béla. Vezényel Mayer Ferenc.
11.15 Evangélikus istentisztelet a Bécsi-kapu téri templomból. Prédikál Kapi Béla püspök. Énekek a Dunántúli énekeskönyvből: 317, 591. és a Himnusz. Énekel a Budai Egyházi Énekkar Koch István vezényletével. Orgonál Várkonyi Endre.
12.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30 A Székesfővárosi Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. Közreműködik Lenhardt Ilona ének.
13.45 Hírek.
14.00 Hanglemezek.
15.00 Időszzerű gazdasági tanácsadó. A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata. Szalonötös.
15.30 Hangképek a Nemzeti Bajnokság öszi fordulójának utolsó mérkőzéséről. Beszél Pluhár István és Legényei József dr.
16.30 Árpád apánk Szegeden. Emlékezés Dugonics András: Etelkájára. Irta Hankiss János dr egyetemi tanár. Közreműködési előadásorozat.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Honvédműsor.
18.00 Lakodalmas kocsin Erdélyországban. Irta és összeállította Villant Rezső. Felolvassa Salla Domokos. Közreműködik Kékes Irén, Orbán Sándor és Oláh Kálmán cigányzenekara.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Bisztriczky Tibor hegedűl, zongorakísérettel.
19.45 Sporteredmények.
19.55 Shakespeare szerelmes párjai. Uray Tivadar és Bajor Gizi előadástje. Az összekötő szöveget Szabó Lőrincz írta.
20.40 Hírek, időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 10.25 A német hírodalmi rádió műsorából. Beethoven: Missa Solemnis. Előadják a Bécsi Filharmonikusok és a bécsi állami Operaház énekkara. Vezényel Clemens Krauss. Hangfelvétel.
12.05 Levente rádiófőléra. Közreműködik a Kassa város Levente-egyesület zene- és énekkara. Szalonötös.
12.05 Az Operaház előadásának ismertetése. Utána:
Az Operaház november 21-i előadásának közvetítése. Hangfelvétel. Don Carlos. Dalmú három felvonásban, nyolc képből. Szövegét írta Méry és Camille du Locle. Átdolgozta Werfel Ferenc és Wallerstein Lothar. Fordította Lányi Viktor. Zenéjét szerezte Verdi. Az előadást vezényli Ferencsik János. Rendezte ifj. Oláh Gusztáv és Nádasdy Kálmán.
Az I. felvonás után kb.:
18.00 Hírek.
Az előadás után kb.
20.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
20.20 Ügetőversenyeredmények.
20.30 Közvetítés a Gellért-szállóból. Mursi Elek cigányzenekara muzsikál.

HÉTFŐ, NOVEMBER 25.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Erdélyi sirok. Irta Molnár Endre. Felolvasás.
10.45 Turán és India. Irta Hamvas József. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 Balalajka-zenekar.
Közben:
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30 A Rádió Szalonzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Hanglemezek.
16.15 Diákfőléra: Mikes Kelemen, a székely író-deák. Bognár Gyula előadása.

- 16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Toki Horváth Gyula cigányzenekara.
18.00 A székelység a nemzet életében. Rugonfalvi Kiss István dr egyetemi tanár előadása.
18.25 Tánclemezek.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Rádió a rádióról.
19.30 Az Operaház zenekara. Vezényel Pászthory Kázmér. Közreműködik Gerhard Huesch (ének).
20.40 Hírek, időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 17.15 Boroszló és Szilézia. Irta Klenka János dr. Felolvasás.
17.40 Liszt: Mazeppa — szimfonikus költemény. (Odeon szimfonikus zenekar, vezényel: Knappertsbusch). Hangfelvétel.
18.00 Hírek.
18.10 Német nyelvoktatás. Szentgyörgyi Ede dr előadása.
18.40 Uhrner Ferenc citerázik.
19.00 Sárközi Gyula cigányzenekara.
20.00 Hírek német, olasz angol, francia és észpe-rantó nyelven.
20.15 Arva Pál gazdagsága. Endrői Béla meséje. Elmondja Szelezky Zita. A kíséző zenét szerezte és a Rádió Szalonzenekarát vezényli Polgár Tibor. Hangfelvétel.

KEDD, NOVEMBER 26.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Mindennapi kenyerek. Irta Méhes Gyula egy. m. tanár. Felolvasás.
10.45 Divattudósítás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 Kurina Simi cigányzenekara.
Közben:
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30 Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Chappy tánzenekar.
Közben:
15.40 Mit főzünk. Háziasszonyok beszélgetnek. Gyermekekkel. Hogyan készül a híradó-film? A rádió gyermekjátékos csoportjának látogatása a Magyar Film Irodában. Vezeteli Kállán Zoltán.
16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 A Rádió Szalonzenekara.
Közben:
17.45 Nyersanyagtakarék. Dóri Béla iparügyi előadása.
18.15 Katona a katonáról. Irta vitéz Csikós Jenő őrnagy. Felolvasás.
18.35 Erdélyi népdalok. Előadja a Cecilia kórus Bárdos Lajos vezényletével. Az összekötő szöveget írta és elmondja Ortutay Gyula dr egyetemi magántanár.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Pertis Jenő zenekara keringőket és dalokat játszik.
19.40 Agni ányó. Möriz Zsigmond elbeszélése.
20.05 Próza és zenés részletek a Henriette című zenés vígjátékból. Szövegét írta Aszlányi Károly. Zenéjét saját verseire szerezte Kiszely Gyula. Az összekötő szöveget elmondja Legényei József dr. Személyek: Bemondó Legényei József dr. Henriette Tolnay Klári, Brunó herceg Tassy András, King Dumbly Dénes György, Annie udvarhölgy

Táncszalon a Magyar Házban

Sal Ferenc utca 9.

Havadi Nagy Mártonné a brassói magyarságnak 15 éven át volt elismert tánc-tanítója, a nagyváradi Magyar Ház emeleti helyiségeiben magas színvonalú táncszalont nyit a válogatott keresztény magyar ifjúság részére.

Külön zártkörű csoportok!

Érdeklődni és beiratkozni minden este 7—9 óra között ugyanott.

Orosz Vilma, adjutáns Ajtay Andor. hitel-igazgató Naszodi Sándor.
20.40 Hírek, időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 17.15 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági főléraja.
17.45 Dohnányi: Szimfonikus percek (Queens Hall zenekar, vezényel Sir Henry Wood). Hanglemezek.
18.00 Hírek.
18.10 Ruszin hallgatáinknak. 1. A vonat mint közlekedési eszköz és történelme. Irta Szukovszky Mihály. Felolvasás. 2. Ruszin népdalok harmonikán. Előadja Eugén Stepat.
19.35 Francia nyelvoktatás. Garzó Miklós dr előadása.
19.00 Pertis Jenő cigányzenekara.
19.15 Puccini. A bevezetőt írta Koch Lajos. Felolvasás hanglemezekkel.
20.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
20.20 Az ember és a bűn. Irta Szrubián Dezső rendőrfőtanácsos. Felolvasás.
20.45 Timkó Margit magyar nótákat zongorázik.

SZERDA, NOVEMBER 27.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 A székely népballada. Irta Eörsy Julia dr. Felolvasás.
10.45 A szentbernáthgyi kutyák szomorú vége. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 Horváth Ilona és Marczinkó Stefánia négykezes zongoraműsora.
12.40 Hírek.
12.55 Ifjúsági Énekkarok. Közreműködik a M. ker. Marczibányitéri polgári leányiskola énekkara. Vezényel Szabó Józsefné. Hangfelvétel.
13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30 Weidinger Ede szalonzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Bábjáték. Közvetítés az Iskolanővérek Kuntai Kisdedóv Intézetből, fennállásának 100 éves évfordulója alkalmából. Előad Ekatos Emilia szfv. úvónó. A közvetítést vezeti Budinszky Sándor.
15.20 Tánclemezek.
16.10 Diákfőléra: Harc a Csendes-óceán fenekén. Matolay Tibor előadása.
16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Ráday László magyar nótákat énekel, kíséri Vidák József cigányzenekara.
17.55 A rádió bement. (Hogyan készülnek a rádió hírei?) Szitnyay Jenő előadása.
18.20 Melles Béla zenekar. Vezényel Vincze Ottó.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Rossini: Tell Vilmos nyitány (N. B. C. zenekar, vezényel Toscanini.) Hangfelvétel.
19.35 Örökös jószerecsét. Hangjáték három részben. Irta Szepesváry Béla, rádiószínpadra átdolgozta Barsi Odón. Rendező Kiszely Gyula.
20.40 Hírek, időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 17.15 Egy német író és pesti könyvkiadó. Szemző Piroška dr előadása.
17.40 Moimár Aranka hárfázik.
18.00 Hírek.
18.10 Tánclemezek.
18.35 Olasz nyelvoktatás. Gallerani Bonaventura előadása.
19.00 A Rádió Szalonzenekara. Vezényel Bertha István. Közreműködik Zsögön Lenke ének.
20.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
20.20 Ügetőversenyeredmények.
20.30 Közvetítés a Britannia-szállóból. Bendval Jóska cigányzenekara muzsikál.

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 28.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Möriz Pál elbeszéléseiből: 1. Éjszakajárók, 2. A hortobágyi kura. Felolvasás.
10.45 A magyar vadászelet babonái. Irta György László. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 Szórakoztató zene. Hangfelvétel.
Közben:
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30 A Mária Terézia 1. honvédegyalozred zenekara. Vezényel Pongrácz Géza.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

- 15.20 Lakatos Vince és Lakatos Gyula cigányzenekara.
 16.10 Ifjúsági rádió. Kalotaszegi gyerekek látogatása a Stúdióban. A beszélgetést vezeti Gecsó Sándorné. Hangfelvétel.
 16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 17.15 Mindenből egy keveset. Közvetítés az Ostende kávéházból. Buttola Ede tánczenekara játszik, a Rajkók zenekara muzsikál.
 18.00 Az okszerű borjunevelés. Wellmann Oszkár dr egyetemi tanár előadása. A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadása sorozata.
 18.30 A Szentgyörgyi vonósnégyes műsora. Tagjai: Szentgyörgyi László, Dömötör Tibor, Kocsis László és Hüttner Pál.
 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
 19.20 Szűcs Stefánia dalokat énekel jazz-hármas kísérettel.
 19.40 Kültügyi negyedóra.
 19.55 Wagner: Siegfried rajnai utja — zenedramarészlet. (Newyorki Filharmonikusok, vezényel Toscanini.) Hangfelvétel.
 20.10 Ellis Island. Hunyadi Sándor előadása.
 20.25 Közvetítés a Hungária-szállóból. Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.
 20.40 Hírek, időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 17.15 Egyházzenei hangverseny a Budapest-Kelenföldi evangélikus templomból. Közreműködik a kelenföldi evangélikus egyházi énekkar, Kapi-Králik Jenő orgona, Lőrincz Zsuzsa ének, vezényel Weltler Jenő.
 18.00 Hírek.
 18.10 Angol nyelvoktatás. J. W. Thompson előadása.
 18.40 Rendőrzenekar. Vezényel Szöllőssy Ferenc.
 18.20 A kolozsvári egyetem multjából. Csengery János dr egyetemi tanár előadása.
 20.00 Hírek német, olasz angol, francia és észperantó nyelven.
 20.25 Emlékezés Benódek Elekre és Székelyországra. Polgár Géza előadása.
 20.45 Közvetítés a Hungária-szállóból. Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.

PÉNTEK, NOVEMBER 23.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ébresztő. Torna.
 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
 10.00 Hírek.
 10.20 Ruszin ifjúsági előadás. Hangulat és megelégedés. Román Margit előadása.
 10.45 A csúza hajlamos ember életmódja. Irta Richter Endre dr. Felolvasás.
 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
 12.10 Beszékart-zenekar. Vezényel Müller Károly. Közben:
 12.40 Hírek.
 13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
 13.30 Rácz Béla cigányzenekara.
 14.30 Hírek.
 14.45 Műsorismertetés.
 15.00 Árfolyamhírek. piaci árak, élelmiszerárak.
 15.20 Hanglemezek.
 15.40 Mit főzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
 16.15 Időszervi táplálékaink: A savanyú káposzta, sütőtök és a birkahus. Az Országos Közegészségügyi Intézet és a Magyar Nemzeti Népelemezési Bizottság élelmiszeri előadása. Felolvasás.
 16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 17.15 A Rádió Szalonzenekara. Közben:
 17.45 Sportközlemények.
 18.15 A villámhárió elnök. P. Ábrahám Ernő vigcsevegése. Felolvasás.
 18.55 Surányi Rudi cigányzenekara muzsikál. — közben Dobos Imre tárogatózik.
 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
 19.20 A Székesfővárosi Zenekar. Vezényel Raiter Lajos. Közreműködik Dániel Ernő zongora.
 20.40 Hírek, időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 17.15 Gyorsírótanfolyam. Szlabey Geza előadása.
 17.45 Tánclémezek.
 18.00 Hírek.
 18.10 Surányi Rudi cigányzenekara muzsikál. — közben Dobos Imre tárogatózik.
 18.30 Colonibó. Ceylon fővárosa. Irta Keöpe Viktor. Felolvasás.
 19.00 Heinemann Sándor tánczenekara.
 20.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
 20.20 Szórakoztató hanglemezek. (Részletek híres bécsi operettekéből.)

SZOMBAT, NOVEMBER 30.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ébresztő. Torna.
 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
 10.00 Hírek.
 10.20 A Szózat költője. Vörösmarty születésének 140. évfordulója. Irta Horváth Barnáné. Felolvasás.
 10.45 Mit nézzünk meg? A honfoglaló magyarság művészeti emlékeit a Nemzeti Múzeumban. Ismerteti László Gyula dr. Felolvasás.
 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

- 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
 12.10 Illiczky László szalonzenekara. Közben:
 12.40 Hírek.
 13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
 13.30 Hanglemezek.
 14.30 Hírek.
 14.45 Műsorismertetés.
 15.00 Árfolyamhírek. piaci árak, élelmiszerárak.
 15.20 Korényi Aladár cigányzenekara.
 16.10 Ruszin hallgatóinknak. Vidám délután. — Közvetítés Munkácsról. Közreműködik a munkácsi balalajka-zenekar és énekkar és a balalajka zenekar tagjai. Vezényel Dunkulinicz Jenő.

- 16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 17.15 Liszt: Mefisztó keringő. (Bostoni szimfonikusok, vez. Koussewitzky.) Hangfelvétel.
 17.30 Látogatás a repülőtsízi jelöltetknél. Közvetítés a kassai m. kir. Horthy Miklós Akadémiáról. Beszél Budonszky Sándor. Hangfelvétel.
 18.00 Szine-java. A Rádióélet tartkaestje a Magyar Rádió Fennállásának 15 éves évfordulója alkalmából. Közvetítés a Városi Színházban.
 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
 20.40 Hírek, időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 16.10 Szórakoztató hanglemezek.
 17.15 Hlaszny Béla tangóharmonikaszmái.
 17.30 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági felőrája.
 18.00 Hírek.
 18.10 Rácz Józsi cigányzenekara.
 19.10 Kossuth Lajos Pesti Hírlapjának századik éve. Irta Siklóssy László dr. Felolvasás.
 19.30 Madarak és pillangók. Faragó Ibolya zongorázik.
 20.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
 20.20 Ügetőversenyeredmények.
 20.30 Beethoven: VIII. (F-dur) szimfónia. 93. mű. (Amsterdami Concertgebouw. Zenekar, vezényel Mengelberg.)

A mozgóképszínházak műsora:

APOLLO: FÜSZER ÉS CSEMEGE.
 BELVÁROSI: TOPRINI NASZ.
 DORIAN: HOTEL KIKELET.

SZÍNHÁZ

— János vitéz szombaton délután 5 órakor olcsó helyárrakkal kerül színre Loky Tóth Erzs, Jurik Ica, T. Pogány Janka, D. Kovács József, Pálffy György, Berengh Béla, Nagy Ferenc, Szabó Jenő és Bihari Zoltán főszereplésével.

— Ördöglovas. November 22-én, pénteken este A) bérletben, szombaton este B) bérletben, vasárnap délután 5 órakor, vasárnap este 9 órakor, hétfőn és kedden este 8 órakor. Fővárosi diszletekkel. Király színházi jelmezekkel. Kiegészített zenekarral. 30 tagú statisztériával. Kálmán Imre világhírű nagyoperettje, az Ördöglovas, 3 felvonásban. Rendező: Tihanyi Vilmos. Vezényel: Szathmáry Endre. Főszerepekben: Laky Tóth Erzs, Sivó Mária, Komlós Juci, Rappert Dódi, D. Kovács József, Kamarás Gyula, Ross József, Nagy Ferenc, Berengh Béla, Bihari Zoltán, Pálffy György, Solti Miklós, Sashegyi József, Barsi Béla, Náday Pál, Odary Géza, Vágó Lenke, Bartos Csilla, Koszta Mária, Hegedűs Mária. A III. felvonás palotás táncát Surányi Mimi és Szabó Jenő táncolják. A táncokat betanította: Szabó Jenő. A diszleteket festette Kovall József, a budapesti Nemzeti Színház diszletfestője. Csupa fény, csupa pompa, csupa ragyogás. Az Ördöglovas előadása minden eddig elhomályosított.

Heti műsor:

Szombat délután 5 órakor: János vitéz. Olcsó helyárrakkal.
 Szombat este 9 órakor: Ördöglovas. Kálmán Imre nagy operettje. B. bérletben.
 Vasárnap délután 5 órakor: Ördöglovas.
 Vasárnap este 9 órakor: Ördöglovas.
 Hétfő este 8 órakor: Ördöglovas.

Elhalasztották Woticzky Emmi és Sallak Pál hangversenyét

Nagyvárad. Saját tud. Woticzky Emmi zongoraművész nő táviratilag értesítette pénteken Sallak Pált, hogy betegsége miatt nem tud eljönni a szombat este a Katolikus Legényegyletben meghirdetett hangversenyre. A hangversenyt így Sallak Pál kénytelen egy héttel elhalasztani. Időpontját közölni fogjuk. A már megváltott jegyek természetesen érvényesek.

Apcóhirdetések

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

2 utcai szoba, mellékhelyiséggel december 1-re kiadó. Ertekezni Nagy Lajosnál, Magyar Általános Hitelbank.

Vasuti tisztviselő!

Kiadó szépen bútorozott szoba, fürdőszoba használattal. Esetleg bútorozatlanul konyhával. Megtekinthető: délután 3 órától. Balan utca 1. ajtó 5.

Kiadó

5 szobás modern lakás Csengeri utca 3. Ertekezni Victoria Banknál.

December 1-re

fiatal házaspár főregmentes, száraz egy szoba, konyha, kamarás lakást keres Nagyváradon. Cimeket sürgősen kérünk a kiadóba.

2 szobás

udvari lakás neilék-helyiségekkel azonnal kiadó. Akadémia utca 4. szám.

Adás-vétel

Ujság-makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Keresünk megvételre egy darab stepp kesztyű varrógépet és öt darab laseh kesztyű varrógépet. Ajánlatokat: Hamerli J. kesztyűgyár fiókületébe kérek. Rákóczi ut 1. sz. Székelytőléről

keresek gyümölcsöt, hagymát, zöldséget, babot, nagyobb mennyiségben. Tóth Kálmán Nagyvárad, vásártér. Telefon 11-96.

Hilánflele

Társulnék jól jövedelmező üzlethez vagy vállalathoz 10-15.000 pengővel. Ajánlatokat üzletág megjelölésével „Kereskedő” jellegre, zárt borítékban a kiadóba kérek.

Német, magyar tanítónő zongora tanítással is órákat ad, — házhoz is megy, valamint polgári iskolára is előkészít. Helene Bayer, Kapucinus utca 17 fdszt. 6.

INGATLANT

venni, eladni, cserélni akar, forduljon dr. Simonyi ingatlanforgalmi irodához, Nagyvárad, Rákóczi-ut 2.

PUHA ÖLMÖT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Női kosztümök

és kabátok készülnek a Bach szalonban, Nagyvárad, Szalárdi-utca 16. Előnyös árak! Legújabb szabás! Szép munka!

Salak

a postaigazgatóság udvaráról ingyen elfuvarozható. Lakatos hiv. gazda.

Pincét

keresek a nagypiac tér környékén bérbe és Wertheim kasszát megvételre. Jurcsák. — Telefon 11-96.

Allást nyec

Ujságárus fiut felvesz a pénzügy előtti ujságárus.

Gyakorlott

gépírónt keresünk. — Cim a kiadóban.

Elsőrendű vendéglőbe tökéletes szakácsnő felvétetik, esetleg a konyha kiadó. Szent László tér 12. Házmeztérnél.

Szövetkezeti

borlerakat vezetésére keresztyény férfi keresztyény. Szükséges óvadék 1-2000 pengő. Ertekezni szombat délután 3-4 óra között. Juricskay ügynökség. Kossuth u. 7. szám.

Irodai

gyakorlattal rendelkező önálló könyvelő azonnali állást kaphat. Erdeklődni a tisztifőorvosi hivatalban a gondnoknál.

Allást keres

Ügyes,

30 éves keresztyény lány mindenekelőtt ajánlkozik. Erdeklődni a Szociális Testvéreknek, — Pray György utca 2. szám alatt lehet.

Háztartás

vezetést, főzést vállal mindenhez értő keresztyény asszony, öz. Kacsó Ferencné, II. sz. menekült tábor, Tisza Kálmán-tér 8.

Fiatal

jó bizonyítványú szakács, állást keres azonnalnál. — Nagyvárad, Hattyu utca 23. szám.

Elveszett

Elveszett

Del-Ka cipőüzletől Széchenyiig és onnan a fogházig vezető uton katonai livret Ábrahám Ladislau névre. Megtalálj jutalom ellenében a fogház kapusánál adja le.

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc

a Szent László-nyomdát igazgatója